

Анализ на резултатите за напредъка в изпълнението на Цифровата програма за Европа(ЦПЕ) и в България към юни 2013 г.

Съдържание

Увод.....	1
Ключови цели за изпълнение.....	2
Ключови политически действия	9
Преглед на ЦПЕ през 2012 г.....	14
Анализ на резултатите за напредъка в изпълнението на България в рамките на Цифровата програма за Европа(ЦПЕ) към юни 2013 г.....	15

Увод

Икономиката на ЕС е белязана от рецесията през 2012 година. Според последните данни на Комисията, годишния БВП през 2013 г. се очаква да се свие до 0,1% в ЕС и 0,4% в евро зоната. Безработицата е на неприемливи нива в много страни, особено за младите хора. Ограничени от високи нива на дълг, правителствата са под натиск да намалят държавните публични разходи. На този фон има няколко потенциални източници на растеж и заетост.

Един от най-важните източници е технологичния напредък, в това число цифровизацията и възприемането й от обществото.

Възприемането на ИКТ и адаптирането на бизнеса към новите технологии е ключов фактор за конкурентоспособността на всяка фирма. Иновативното използване на ИКТ подобрява обществените услуги и намалява разходите, като улеснява достъпа на гражданите и бизнеса от разстояние. Въпреки високата обща безработица, има недостиг на специалисти в областта на ИКТ в ЕС, като се очаква тя да достигне до 900 000 незаети работни места до 2015 година. Следователно, цялостното изпълнение на Цифровата програма за Европа (ЦПЕ), http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm приета от Европейската комисия през 2010 г., повече от всяко е приоритет за постигането на целите на стратегията Европа 2020.

Цифровата програма идентифицира 101 конкретни политически действия в 7 области на : цифровия единен пазар; оперативната съвместимост и стандарти; доверие и сигурност; бърз и свръхбърз достъп до интернет; научни изследвания и иновации; цифрова грамотност, умения и социално приобщаване и ИКТ ползи за обществото в ЕС. Това, съчетано с набор от действия, има за цел да стимулира положителната взаимозависимост на инвестициите в и използването на цифровите технологии.

Анализа на резултата от изпълнението на ЦПЕ оценява цялостното въздействие въз основа на 13 ключови цели за изпълнение и отчитане на напредъка на политическите действия

http://ec.europa.eu/information_society/digitalagenda/scoreboard/index_en.htm.

За последните три години редовното използване на Интернет нараства непрекъснато, особено сред групите в неравностойно положение, а неизползването намалява. Потребителите действат повече онлайн, повече онлайн пазаруват и повече използват услугите на електронното правителство. Роуминг цените паднаха много по-бързо, отколкото в миналото, въпреки че това се дължи предимно на законодателството, а не на нарастване на конкуренцията. Основното широколентово покритие е почти завършено, въпреки че не цялото се осигурява от фиксирани линии.

Пазарният дял на светодиодите продължава експанзията си. Във всички тези области, целите на ЦПЕ могат да бъдат постигнати.

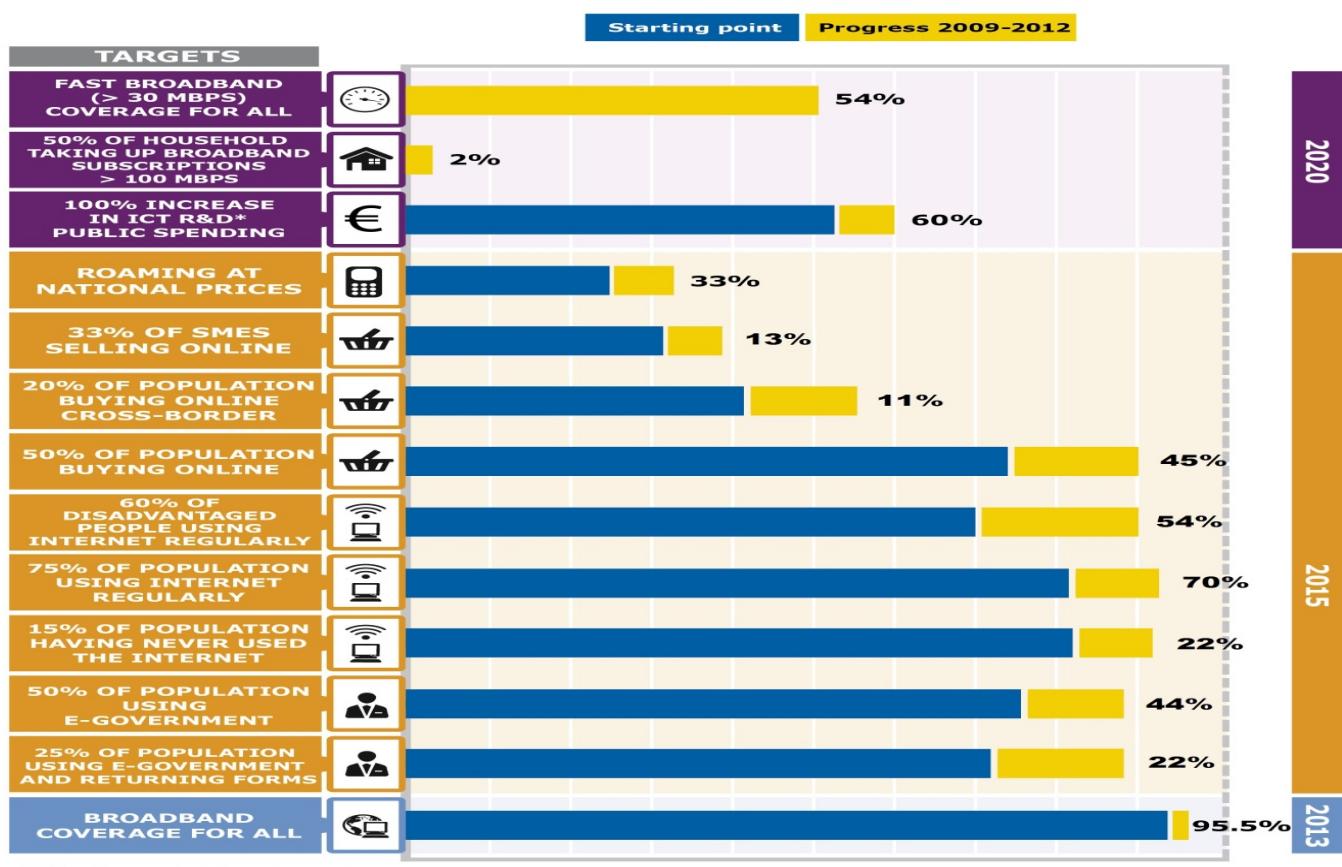
Въпреки това, не всички новини са добри. При сегашното темпо на изпълнение на една от целите - 20% от гражданите да пазаруват онлайн трансгранично до 2015 г. със сигурност няма да бъде изпълнена. Аналогично, делът на малките и средни предприятия (МСП), които продават онлайн, вероятно ще остане далеч под целта от 33% до 2015 година.

За целите с хоризонт 2020 г. още е твърде рано да се каже. Потреблението на високоскоростен интернет е започнало да се увеличава, но все още е много далеч от очаквани през 2020.

Научно-изследователската дейност (R & D) в областта на ИКТ е нараснала, но не с необходимия темп на растеж, който се изисква удвояване до 2020 година.

Ключови цели за изпълнение

В ЦПЕ са посочени набор от индикатори които предоставят числови данни за напредъка в избрани ключови области (широколентов достъп, приобщаване към цифровото общество, цифров единен пазар, публични услуги, научни изследвания и инновации и икономика с ниски емисии на въглероден двуокис).

Ключова цел 1: Целият ЕС да бъде покрит с широколентов интернет до 2013

Покритието с фиксирани широколентови мрежи е стабилно през 2012 г. за 95,5% от населението на Европа. Градските жители на всички държави-членки на ЕС са добре

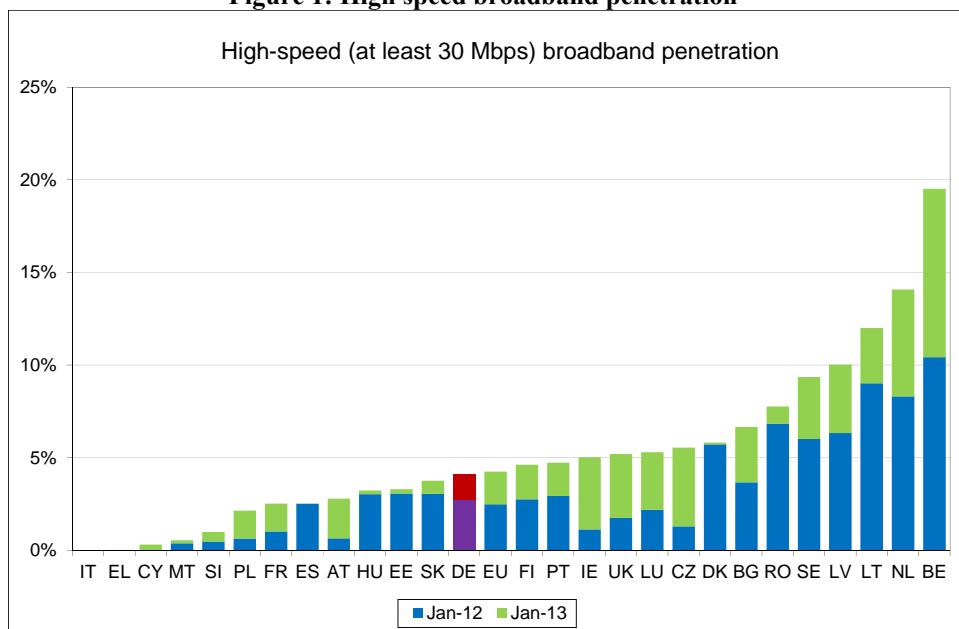
покрити, но за селските райони фиксираното покритие все още е под 80% в 10 държави-членки на ЕС, отбелязвайки пропуск в използването на структурните фондове, въпреки че то нарасна на над 90% за всички, без три (Словакия, Чехия и Естония), ако се включи мобилното покритие в селските райони. Включвайки и сателитни технологии, покритието почти е завършено над 99,9%, но сателитното потребление все още не е широко разпространено в селските райони.

В същото време, има все повече публични схеми за финансиране в подкрепа на широколентовите услуги в Европа, но те са концентрирани в Обединеното кралство, Италия и Германия. През 2012 г. Европейската комисия взе 21 решения по отношение на проекти за широколентов достъп, свързани с публично финансиране. Общий размер на държавната помощ, одобрена през 2012 г. е около € 6.5 млрд., което е три пъти повече от предната година, € 6 млрд., от които се падат на трите държави-членки, споменати по-горе.

Ключови цели 2 и 3: Целия ЕС да бъде покрит с широколентов интернет над 30 Mbps до 2020 г. и 50% от ЕС да се абонира за над 100 Mbps широколентов достъп до 2020 г.

Високоскоростното широколентово покритие и потребление се увеличава. Сега 54% от домакинствата имат достъп до бърз или свръхбърз (над 30 Mbps) интернет достъп, в сравнение с 49% минулата година. В действителност, 59% от всички фиксирани широколентови връзки вече осигуряват скорост от 10 Mbps и повече и дори растежът в широколентови абонаменти над 30 Mbps излетя нагоре, като проникването стигна от 2,5% до 4,2% за една година. Сред първите шест държави-членки по отношение на технология над 30 Mbps са Литва, Латвия и Румъния, обратно на класирането за основен широколентов достъп. Най-бързият растеж засега се наблюдава в Белгия, добавяйки 9,1 пункта за една година, което е повече от общо постигнатото досега от 23 страни-членки. Италия и Гърция имат само маргинални високоскоростни широколентови абонаменти. Свръхбързите връзки над 100 Mbps продължават да са много оскъдни, но са се удвоили от 1,6% до 3,4% от всички широколентови връзки.

Figure 1: High speed broadband penetration

Source: Commission services based on COCOM. Total number of subscriptions by households and enterprises divided by population.

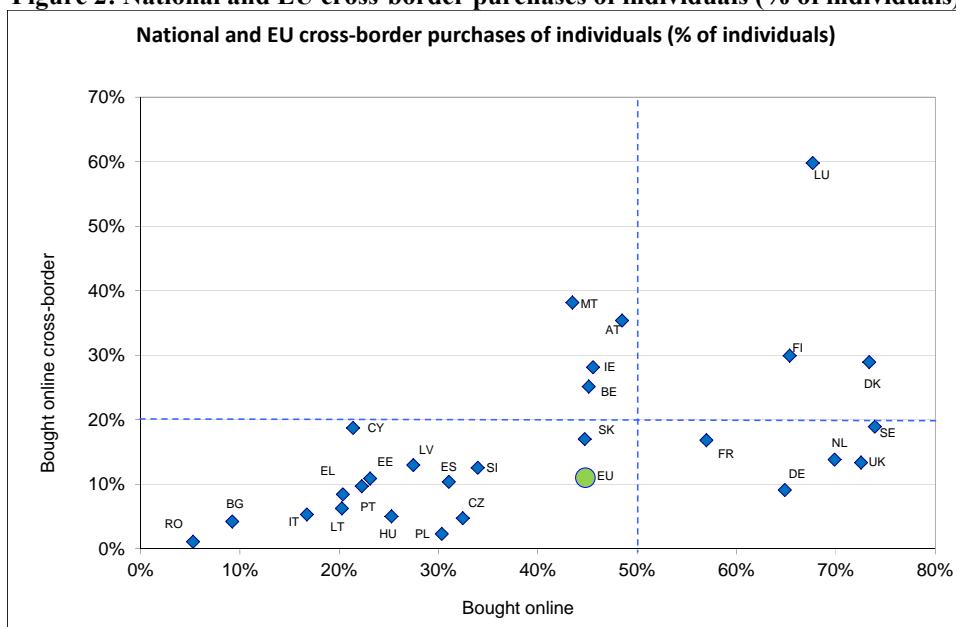
Ключова цел 4: 50% от населението да купуват онлайн до 2015 г.

Напредъкът към постигане на целта 50% от населението да използва интернет, за да купуват стоки и услуги е постоянен: през 2012 г. в целия ЕС тази част възлиза на 45%, с още два процентни пункта от 2011 г. насам и осем, откакто стартира ЦПЕ. Има три групи страни: северните и големите северозападни икономомики (плюс Люксембург) са вече доста над целта от 50%, особено северните продължиха да напредват бързо, добавяйки 3,5 пункта тази година. Втората група страни от всички региони са в съответствие със средното за ЕС и най-вероятно ще се постигнат 50% до 2015 г. в ЕС като цяло; изпълнението на Словакия на осем пункта в сравнение с 2011 г. се откроява. Повечето от южните и източните страни-членки са в трета група под 35% и ще бъде доста голямо предизвикателство да достигнат 50% до 2015 г. Въпреки това, някои страни в тази група постигнаха значителен напредък от 2011 г. насам, като Португалия, Испания и Литва с добавяне на по 4 точки.

Ключова цел 5: 20% от населението, да купуват онлайн трансгранично до 2015 г.

Делът на трансграничните онлайн купувачи остава нисък, като достига едва 11%. Докато повищението от 1,4 пункта спрямо 2011 г. е малко по-голямо, отколкото в предишните години, то остава твърде ниско за постигане на целта от 20% до 2015 г. (Фигура 3). Растежът е концентриран в онези страни, които вече показват сравнително високи нива, като Австрия, Люксембург и Ирландия са сред най-бързо развиващите се, както и за Словакия и Латвия. Въпреки това, в редица страни купуването онлайн от чужбина остава маргинална дейност, а в Чехия, Полша и Румъния не е имало растеж. В другата крайност, в най-малките страни Кипър, Малта и Люксембург, почти всички от тези, които купуват онлайн, купуват също от други държави-членки.

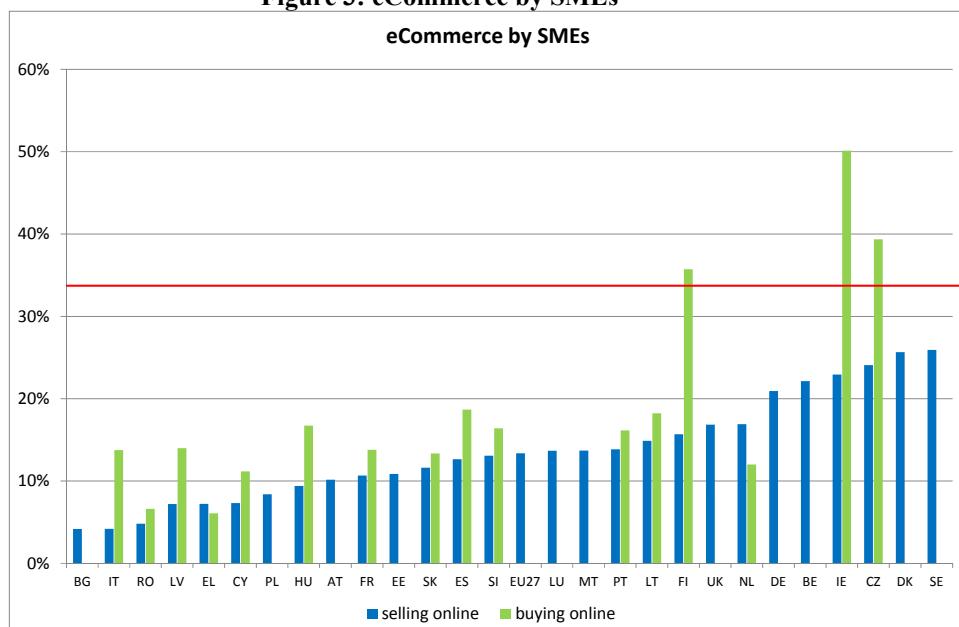
Figure 2: National and EU cross-border purchases of individuals (% of individuals)

Source Eurostat, Community survey on ICT usage in households and by individuals, 2012: percentage of individuals between 16 and 74 who ordered goods or services for private use during the last year, and who ordered from sellers in other EU countries; horizontal lines represent targets

Ключова цел 6: 33% от малките и средни предприятия (МСП) да правят онлайн продажби/ покупки до 2015

Figure 3: eCommerce by SMEs

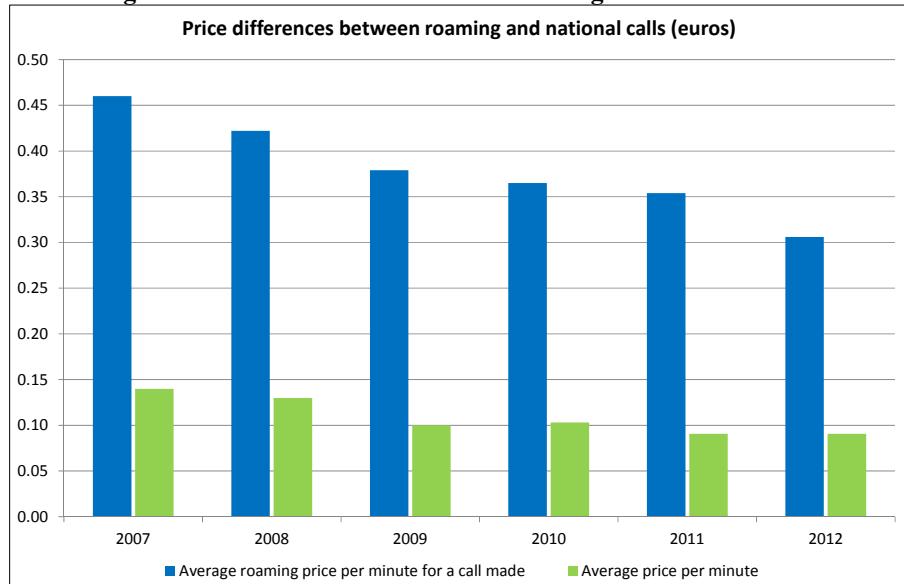
Source: Eurostat, Community survey on ICT usage and eCommerce in enterprises. (Enterprises with 10-249 persons employed purchasing/selling online in 2011 at least 1 % of their orders/turnover; horizontal line represents both targets); data for eleven member states not available

Онлайн продажбите остават една ниша в дейността за европейските МСП, като само една четвърт от тях използват този начин за разпространение, дори и в най-добре представящите се страни Дания и Швеция. Възприемането на електронната търговия е бавно: в целия ЕС този дял нараства само с 1 пункт от 12% до 13%. Въпреки това, бързото нарастване на водещите Швеция и Дания показва, че бавното увеличение не се дължи на естествено насищане сред МСП; други сравнително бързо развиващи се страни са Обединеното кралство и Словения.

Ключова цел 7: разликата между цените на роуминг и националните тарифи да бъде преодоляна до 2015 г.

Цените за роуминг са намалели с 4,8 цента през 2012 г., което е четири пъти по-бързо, отколкото в предишните две години. Въпреки това, цените за роуминг все още са повече от три пъти по-високи от цените на националните разговори. Спадът се дължи основно на ефекта от новия регламент за роуминга, който влезе в сила на 1 юли 2012 г. и не е в резултат на увеличаване на конкуренцията.

Figure 4: Price differences between roaming and national calls

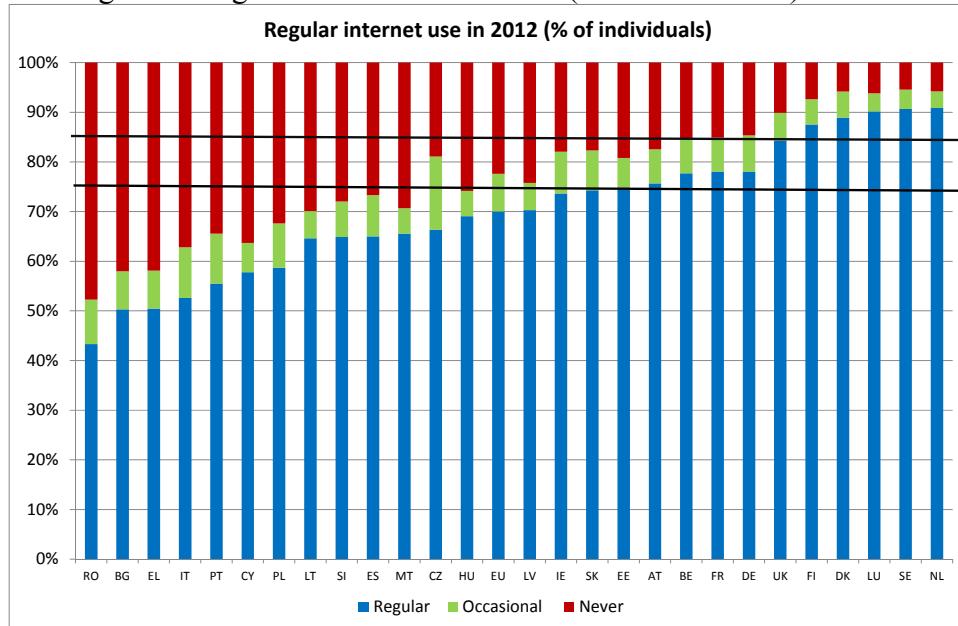
Source: Commission services based on BEREC

Ключова цел 8: да се увеличи редовното ползване на интернет от 60% на 75% до 2015 г. и от 41% на 60% сред хората в неравностойно положение.

Ключова цел 9: да се намали наполовина процента на населението, което никога не е използвало интернет от 30% на 15% до 2015 г.

Редовното използване на Интернет продължава да се превръща в норма в Европа, като добавя още два процентни пункта през 2012 г. и достига 70%. Това води до общ напредък след старта на ЦПЕ с 10 процентни пункта, две трети от планираните 15%. От друга страна, процентът на не-потребителите е намалял през миналата година с 2 пункта до 22%, в сравнение с първоначалното ниво от 30% през 2009 г. Голяма част от растежа на потреблението сега идва от долната половина на таблицата, от Румъния и Португалия, с постигане на най-бърз растеж сред редовните потребители (6% и 4%) и най-бързият спад на не-потребителите (и двете -6%). Франция и Люксембург успяха да добавят около 4 пункта, въпреки високите начални нива, което показва, че дори и в горната половина на таблицата, все още има място за растеж.

Figure 5: Regular internet use in 2012 (% of individuals)

Source: Eurostat, Community survey on ICT usage in households and by individuals; persons aged 16-74 using the Internet at least once a week or never; the rest is classified as occasional users; horizontal lines represent targets

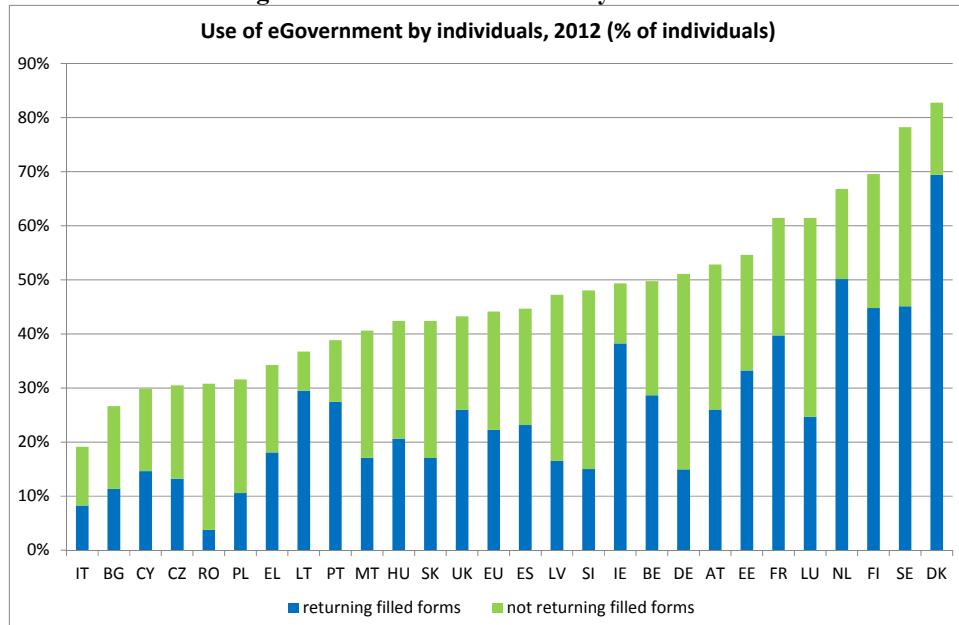
Използването на интернет от групи в неравностойно положение продължава бавно да следи общата тенденция. Тяхното ниво на редовното използване на интернет достигна миналата година с 3 процентни пункта до 54%, с което общият напредък е 13 пункта в сравнение с 2009 година. Делът на хората в неравностойно положение, които са използвали интернет ежедневно е 43% през 2012 г., в сравнение с 40% година по-рано, докато редовно, но не ежедневно използвалите останаха на 11%. Продължаващия напредък ще доведе до постигане на трите цели до 2015 година.

Ключова цел 10: 50% от гражданите да ползват електронно правителство до 2015 г., като повече от половината изпращат попълнени формуляри

Делът на гражданите, които ползват интернет, за да взаимодействат с публичните власти достига 44% през 2012 г. след 41% през предходните две години.

Интересното е, че най-добрите изпълнения са разпределени от дъното на таблицата (Румъния със скок от 24, Гърция и Литва +7 всяка), през центъра (Латвия и Испания +6 всеки), до върха (Швеция и Франция 5). Забележително е, че делът на тези потребители на електронното управление които връщат/изпращат попълнените формуляри остава стабилен на 50%, въпреки че националните данни се различават значително, от Румъния, където само 10% от потребителите на електронното правителство изпращат обратно попълнени формуляри, до Дания, където това го правят 85%. Трябва да се отбележи, че ниската обща употреба може да върви заедно с висок дял изпращане на формуляри (Литва 80%), докато високото потребление може да се свърже с относително нисък дял на изпращащите формуляри (Люксембург 40%).

Figure 6: Use of eGovernment by individuals

Source: Eurostat, Community survey on ICT usage in households and by individuals, 2012; percentage of persons aged between 16 and 74 using eGovernment services in the last 12 months; horizontal lines represent targets

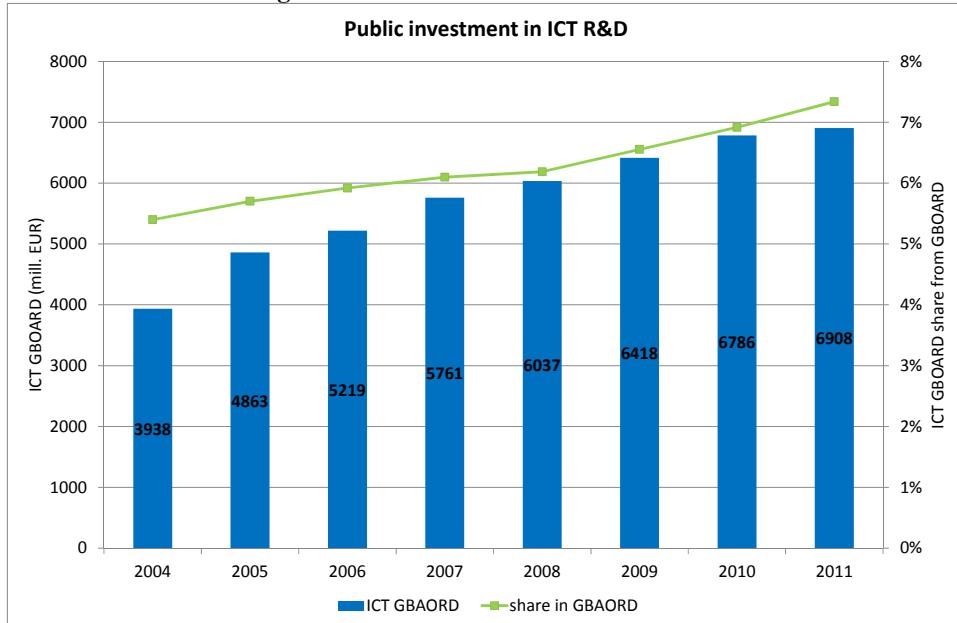
Ключова цел 11: всички основни трансгранични публични услуги, които трябва да са съгласувани от държавите-членки през 2011 г., да бъдат на разположение онлайн до 2015 г.

Държавите-членки все още не са се споразумели за списъка и дискусията продължава.

Ключова цел 12: да се удвоят публичните инвестиции в ИКТ R & D на € 11 млрд. до 2020 г.

През 2011 г. публичните инвестиции в ИКТ R & D, страдащи от бюджетните ограничения в държавите-членки, нарастват с едва 1,8%, в сравнение с необходимия годишен ръст от 5,5% между 2007 г. и 2020 г., за да се постигне целта. Въпреки че последните оценки за предходните години са били леко променени нагоре, резултатът е, че публичното R & D в областта на ИКТ в момента е около 3% по-ниско от необходимата траектория. Също така е интересно да се отбележи, че дялът на ИКТ в публично финансириани научни изследвания продължава да нараства, като достига 7,3%. Всъщност, това е благодарение на увеличението на относителния дял на публичното R & D в областта на ИКТ. Що се отнася до бизнес R & D в ИКТ, през 2010 г. се е съвзел малко след 7,4% спада от предходната година, като нараства с 2,7% според предварителните прогнози. Все пак, това частично възстановяване очевидно все още не е достатъчно, за да се върне към предкризисните нива.

Figure 7: Public investment in ICT R&D

Source: IPTSI. Values for EU-27 in EUR m. NB: the baseline estimate for 2007 has been revised due to a new methodology;

Ключова цел 13: да се намали консумацията на енергия за осветление с 20% до 2020 г.

Преминаването към енергийно ефективно осветление се осъществява бързо. Действително, пазарният дял в стойността на осветлението с полупроводници като светодиодите (LED и OLED), които консумират по-малко енергия, се е увеличил от 12,8% през 2011 г. до 14,4% през 2012 г., това е осемкратно увеличение в сравнение с отправната точка от 1,7% през 2009 година за ЦПЕ. Може да се очаква, че този бърз растеж ще продължи с бързи темпове в оставащите години от Цифровата програма, което гарантира, че целта ще бъде постигната.

Ключови политически действия в третата година на ЦПЕ

Цифровата програма е структурирана в седем "стълба": Динамичен единен цифров пазар, оперативна съвместимост и стандарти, доверие и сигурност, бърз и свръхбърз достъп до интернет, научни изследвания и иновации, повишаване на цифровата грамотност, умения и приобщаване, както и ползи от ИКТ за обществото в ЕС.

1. Динамичен единен цифров пазар

Както се вижда от данните за електронната търговия, пазаруването онлайн е все още национална дейност. Освен това темповете на растеж за трансгранична електронна търговия са ниски, което представлява истинско предизвикателство за цифровата икономика. В последната година се наблюдава дейност, фокусирана върху аспекти, свързани с интелектуалната собственост и доверие на потребителите и с новия регламент за роуминга.

Относно интелектуалната собственост, на 11 юли 2012 г. Комисията прие предложение за директива за колективното управление на права и мулти-териториално лицензиране на права върху музикални произведения за онлайн приложения. Предложението има за цел да гарантира, че притежателите на права имат думата при управлението на своите права и предвижда по-доброто колективно функциониране на дружествата в резултат на заложените стандарти в цяла Европа. Предложената директива ще намали също така мултитериториалното лицензиране на авторските права за използване на музика в интернет. Това трябва да доведе до подобряване на достъпа до музика онлайн и повече предлагане.

На 18 декември 2012 г. Комисията прие Съобщение относно съдържанието в единния цифров пазар. С него се въвежда структуриран диалог със заинтересованите страни, който стартира през февруари 2013 г. и има за цел да осигури бърз напредък в четири области чрез практически промишлено-ориентирани решения: трансгранични достъп и преносимост на услуги; генерирано от потребителите съдържание и лицензиране за дребните потребители на защитени материали; улесняване на депозита и онлайн достъпа до филми в ЕС, както и насърчаване разработването на текст и данни за научноизследователски цели. Успоредно с текущия преглед на правната рамка на ЕС за авторското право, въз основа на пазарни проучвания, оценка на въздействието и в рамките на процеса на разработването на нормативни актове, Комисията цели през 2014 г. да реши дали да внесе законодателни предложения за реформа.

Работата на Комисията относно плащанията се изпълнява. След Зелената книга за интегриран европейски пазар за картови, интернет и мобилни плащания, и последвалото обществено обсъждане, Комисията планира да приеме законодателна инициатива за многострани обменни такси, както и предложение за преразглеждане на Директивата за платежните услуги през второто тримесечие на 2013 г.

За да се увеличи доверието на потребителите в единния цифров пазар Комисията е приключила две действия миналата година. На 17 декември 2012 г. Кодекса на онлайн правата в ЕС, съставянето на основен набор от права, които съществуват в законодателството на ЕС и свързани с цифровата среда, бяха включени в обхвата на „Вашата Европа - Порталът за гражданите“. В действителност, европейските граждани се радват на редица права, които са от значение за цифровата среда, като например свобода на изразяване и информация, защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, изискванията за прозрачност и универсални телефонни и функционални интернет услуги и на минимум качество на услугата. Въпреки това, тези съществуващи права са разпръснати в различни правни инструменти на ЕС и не винаги е лесно да бъдат разбрани. Кодексът цели да повиши информираността и разбирането на ключовите цифрови права за гражданите на ЕС.

На 21 март 2013 г., службите на Комисията публикуваха проучване на тема "Онлайн знаци на доверие в ЕС – изграждане на цифрово доверие в Европа". В това проучване е направен анализ на текущото състояние на знаците за доверие в Европа.

Освен това, през 2011 г. предложението на Комисията за Директива за алтернативно решаване на потребителски спорове и за Регламент за онлайн решаване на потребителски спорове бяха приети от Съвета и Европейския парламент на 22 април 2013 година. Те включват създаването на европейска платформа за онлайн решаване на спорове от страна на Комисията, което ще позволи на потребителите и търговци, установени в ЕС да представят на компетентната структура за алтернативно решаване на спорове по електронен път и на всеки от официалните езици на ЕС, техните жалби, свързани с онлайн продажба или услуга.

Като се има предвид, че спадът на цените за роуминг през последните години е твърде бавен, новият регламент за роуминг беше приет на 13 юни 2012 г., влезе в сила

на 1 юли 2012 година и намалява съществуващия таван за гласови повиквания и SMS, въвеждайки таван за роуминга на данни, насърчава прозрачността на таксите за роуминг и осигурява защита срещу неочеквани сметки.

2. Оперативна съвместимост и стандарти

Оперативната съвместимост между ИКТ услуги и приложения е ключово необходима за производителната икономика и стандартите са от жизненоважно значение за оперативната съвместимост. Независимо от това, доколкото се отнася до предвидените мерки за лицензиране на оперативна съвместимост, след обществена консултация за достъп до информацията за съвместимост на цифрови продукти и услуги, законодателни мерки не изглежда да са уместни. Работен документ, описващ различни резултати ще бъде публикуван скоро. Впоследствие, потенциалът от незаконодателни мерки ще бъде разработен през 2013 г., като например разработването на модел на лицензи за оперативна информация и насоки за оценка на стойността на информацията за съвместимост.

В допълнение, през второто тримесечие на 2013 г. Комисията възнамерява да приеме съобщение за представянето на насоки, които трябва да помогнат публичните органи да използват по-добре стандартите, за да не бъдат блокирани в ИКТ системите. Това трябва да увеличи броя на отговорите при търгове за възлагане на обществени поръчки в областта на ИКТ. Комисията ще организира срещи, на които обществените органи могат да обменят най-добри практики и ще бъдат създадени програми за по-лесно наблюдение, за да се измерят ползите от по-доброто използване на стандартите.

3. Доверие и сигурност

Нарастващото значение на ИКТ мрежите за икономиката прави атаките срещу тези мрежи по-скъпоструващи и по-привлекателни за киберпрестъпниците. Има стратегия по киберсигурността на Европейския съюз.

4. Бърз и ултра-бърз интернет достъп

Една от основните цели на политиката в областта на ИКТ във всички развити икономики е да се гарантира повсеместен достъп до интернет със скорост достатъчно бърза, за да осигури мрежово-базирани приложения със знания, необходими за конкурентоспособността на утрешния ден. През изминалата година фокуса на дискусиите в Комисията с държавите-членки беше относно финансирането за предоставяне на високоскоростен широколентов достъп.

Като част от преразглеждането на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г., през октомври 2012 г. службите на Комисията приеха позиции за развитието на споразуменията за партньорство и програмите, като се подчертава необходимостта от разгръщане на широколентови мрежи, където е уместно. Що се отнася до Механизма за свързване на Европа (CEF), през февруари 2013 г. бюджета, предложен от Комисията за инфраструктура за цифрови мрежи и услуги от € 9,2 млрд. (по постоянни цени от 2011 г.) беше намален на € 1 млрд. в заключенията на Европейския съвет относно дългосрочната финансова рамка за периода 2014-2020 г.

Що се отнася до изпълнението на националните планове за широколентов достъп до края на 2012 г., плановете на държавите-членки остават незавършени и не всички от тях визират как да се достигнат широколентовите цели на ЦПЕ.

За широколентови насоки за държавна помощ и намаляване на разходите за строителство са изготвени документи на ЕК.

5. Научни изследвания и инновации

След приемането от Комисията на основно преразглеждане на ИКТ R & D подкрепата в Хоризонт 2020 в края на 2011 г., няма законодателно действие предназначено за 2012-2013 г.

6. Повишаване на цифровата грамотност, умения и приобщаване

Интернет и ИКТ достигат до голяма част от обществото, но не всички европейски граждани имат възможност да придобият умения, необходими за постигане на целта "всеки европеец цифровизиран" до 2015 г., Европа трябва да се развива в областта на ИКТ уменията на населението, по-специално на трудовата сила и да гарантира, че всички граждани могат да имат достъп до интернет.

На 3 декември 2012 г. Европейската комисия прие предложение за директива относно достъпността на интернет страниците на органите на публичния сектор. Тя въвежда задължителни ЕС стандартизиирани функции за достъпност от края на 2015 г., за 12 вида уеб сайтове, включително сайтове за основните държавни услуги като социално осигуряване и здравни услуги, свързани с търсене на работа, кандидатстване за университети и издаване на лични документи и сертификати.

По отношение на цифровата грамотност, пътната карта от Гданск за електронно приобщаване е разработена чрез консултации със заинтересованите страни и е разпространена през октомври 2011 година. Въпреки това, развитието в държавите-членки на дългосрочните електронни умения и политики за цифрова грамотност, което трябваше да бъде решено до края на 2011 г., все още не е изпълнено във всички държави-членки.

Развитието на онлайн интерактивна платформа за обучение на потребителите, включително материали за новите медийни технологии и медийна грамотност доведе до обща образователна интернет страница, наречена "Класна стая за потребителите", насочена към учители на 12-18 годишни деца, която стартира на 15 март 2013. Актуализираният кодекс за правата на ЕС онлайн взема под внимание най-новите законодателни промени.

Работата по идентифициране и признаване на цифровата грамотност/ компетенции е интегрирана в Голямата коалиция за цифрови работни места.

7. Ползи от ИКТ за обществото в ЕС

ИКТ е част от много инициативи в сферата на политиката и не се ограничава до политика в областта на технологиите или ИКТ сектора. През 2012 г., основни инициативи са енергийната ефективност, интелигентния транспорт, здравеопазването, културното наследство и ефикасната публична администрация.

Новата Директива за енергийна ефективност 2012/27/ЕС беше приета на 25 октомври 2012 г. Тя предвижда основната роля за подобрения, свързани с енергийната ефективност посредством обществени поръчки за енергийно-ефективни продукти и услуги да бъде на публичния сектор. Критериите за зелени обществени поръчки за улично и вътрешно осветление бяха публикувани в началото на 2012 г. Крайните резултати от проучването за методики за измерване потенциала на интелигентни

елекроенергийни мрежи и намаляване емисиите на парниковите газове беше приключено на 4 юни 2012 г.

Що се отнася до интелигентните транспорт и енергия, на 10 юли 2012 г. Европейската комисия даде началото на Европейско партньорство за инновации за интелигентни градове и общини чрез присъединяване на ИКТ към съществуващия план SET. Това партньорство ще свърже търсенето и предлагането на иновативни решения, обединено проучване и иновативни източници от енергетиката, транспорта и ИКТ и ще ги насочи към действия, които показват и разпространяват разходно-ефективни технологични и иновативни нетехнологични решения, които са на прага на търговското реализиране (комерсиализация). Що се отнася до подкрепата на ЕС за препоръчване на търговски измерими решения, само за 2013 г., 365 млн. € от фондовете на ЕС са били отделени за предоставянето на тези видове градски технологични решения.

В здравеопазването, мрежата за е-здравеопазване въведена от член 14 на Директива 2011/24 относно правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване, която е съставена от национални органи, отговорни за е-здравеопазването, планира да изготви насоки за неизчерпателни данни, предназначени за досиета с обобщени данни за пациента или електронни такива, които биха могли да се обменят трансгранично до ноември 2013 г. Тези насоки ще подобрят оперативната съвместимост между електронните здравни системи и ще осигурят приемственост на грижите и достъп до сигурни и качествени здравни услуги.

От гледна точка на културното наследство, на 26 септември 2012 г. Комисията представи стратегия за разкриване пълния потенциал на културния и творческия сектор в ЕС, за да повиши работните места и растежа. Тази стратегия е насочена върху насърчаване на модерна регуляторна среда и по-тясно партньорство между различните политики и в частност култура, образование, индустрия, икономически въпроси, туризъм, градско и регионално развитие и териториално планиране. Предлага се програма “Creative Europe” за 1.8млрд. € за периода 2014-2020 г.

Препоръката на Комисията относно цифровизацията на кината (първоначално планирана за 2011г.) се превърна в предложение за препоръка на Съвета, свързана с европейското кино в ерата на цифровите услуги, с увеличаващ се обхват включващ филмово наследство, нови модели онлайн разпространение и медийна хронология. Насрочена е да бъде приета през втората четвърт на 2013 г.

Що се отнася до подобряване ефективността на публичната администрация, Европейската комисия прие амбициозна ИТ стратегия „e-Commission 2012-2015” на 1 август 2012 г. Новата стратегия цели да подобри прозрачността на дейността на Комисията и да премахне цифровите бариери между европейските публични администрации. Стратегията е ръководена от принципи като отвореност и повторна употреба. Ще бъде осъществена посредством „пълзящ” план за действие, който се обновява на годишна база. На 17 декември 2012 г. беше публикуван преглед на публичния достъп до информация за околната среда, разкривайки че приложението на директивата съществено е подобрило достъпа до информация за околната среда, при поискване.

И накрая, четвъртата среща на е-правителството се проведе на 22 февруари 2013 г. Държавите-членки и Комисията изтъкнаха напредъка, свързан с трансгранична дейност по предоставяне на публични услуги в новия широкообхватен пилотен проект eSENS (Large Scale Pilot eSENS). На тази среща експертната група на е-правителството се съгласи да подкрепи редица области и фактори от ключово значение за цифровите трансгранични обществени услуги.

Преглед на Цифровата програма през 2012

Комисията направи преглед на ЦПЕ през декември 2012 <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/digital-do-list-new-digital-priorities-2013-2014> и предложи следните допълнения към програмата:

- Създаване на най-богатия и разнообразен единен цифров пазар в света за съдържание и услуги;
- Ускоряване на иновациите в публичния сектор;
- Насърчаване на частните инвестиции във високоскоростни фиксирани и мобилни мрежи за широколентов достъп;
- Създаване на най-големия в света ИКТ пазар за облачни услуги;
- Насърчаване на сигурна и надеждна интернет среда;
- Насърчаване на иновативните уеб-базирани предприятия и стимулиране на цифровите умения;
- Финансиране на базови технологии.

За всяка една от тези области се предлагат следните мерки, част от които вече изпълнени:

- Европейското партньорство за изчисления в облак, обединяващо индустрията и публичния сектор за създаване на цифровия единен пазар за изчисления в облак в Европа, беше основано на 19 ноември 2012 г.
- На 5 декември 2012 г., Комисията стартира Световен съюз срещу сексуалното малтретиране на деца онлайн в тясно сътрудничество с държавите-членки от ЕС и САЩ.
- На 19 декември 2012 г. Европейската комисия прие преработени насоки за приложението на правилата за държавна помощ на ЕС към сектора за широколентов достъп, за задълженията за отворен достъп и подобрени правила за прозрачност.
- На 7 февруари 2013 г., Комисията прие стратегия за киберсигурност „Отворено, сигурно и безопасно киберпространство“, представяща визията на ЕС за предотвратяване и реакция на кибер смущения и атаки.
- В същото време, бе прието предложение за Директива за сигурността на мрежите и информацията, основна компонента от цялостната стратегия, изискваща от всички държави-членки и оператори на критична инфраструктура да осигурят сигурна и надежда цифрова среда в ЕС.
- На 4 март 2013 г. Комисията стартира Голямата коалиция за работни места, свързана с използването на цифрови технологии, партньорство с участието на множество заинтересовани страни, насочена към постоянния голям брой незаети работни места за ИКТ специалисти.
- На 26 март 2013 г., Комисията прие предложение за регламент за намаляване разходите за строителни дейности, които са приблизително 80% от разходите за инсталациране на мрежи за широколентов достъп. Регламентът би могъл да спести между 40 и 60 млрд. € или повече от 30% от общите инвестиционни разходи.
- На 24 април 2013 г., Комисията прие Зелена книга: Подготовка за напълно свързан аудио-визуален свят: Растеж, създаване на стойност, изследващи конвергенцията на цифрови технологии и съдържание за европейския икономически растеж и инновации, културно многообразие и

потребители, особено онези, които се нуждаят от закрила, например децата.

- На 23 май 2013 г., Комисията предложи нова европейска индустриална стратегия за електроника. Чрез по-добро координиране на публичните инвестиции в микро- и нано-електрониката (като полупроводници и компютърни чипове), замислено е да се разшири европейската модерна производствена база и да се пуснат в действие 100 млрд. € за нови частни инвестиции. Бяха стартирани 5 големи проекта като първа стъпка за осъществяването на стратегията.

Подробен анализ на напредъка по ЦПЕ, както и повече индикатори може да се видят на: http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/index_en.htm.

Анализ на резултатите за напредъка в изпълнението на България в рамките на Цифровата програма за Европа(ЦПЕ) към юни 2013 г.

<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard/bulgaria>

Съдържание

Широколентови пазари.....	1
Ползване на Интернет и цифрови умения.....	5
Е-търговия.....	13
Е-правителство.....	16
ИКТ R&D и участие в FP7.....	19
ИКТ в образованието.....	19

Широколентови пазари

България има относително малко фиксирани широколентови мрежи, но е по-добре от средното за Европа по отношение на достъпа от следващо поколение. Има ниско потребление на фиксирани и мобилни широколентови услуги и все още е засегната от цифровото разделение по отношение на широколентовата инфраструктура. Тя трябва да подобри широколентовото потребление, както и понататъшното насърчаване на инвестициите в широколентова инфраструктура, по-специално в селските райони.

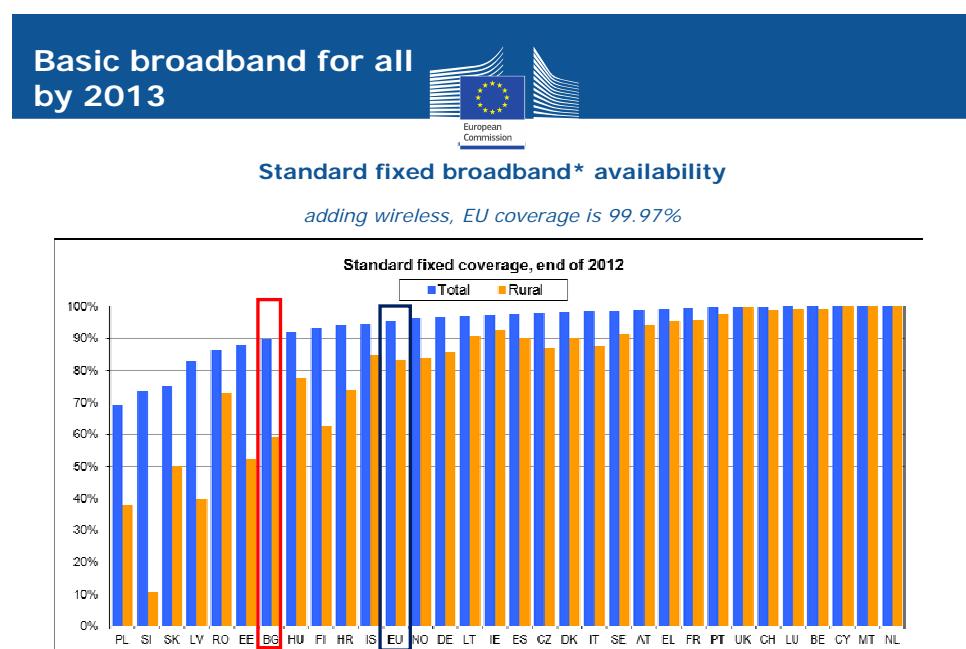
През 2012 г. стандартният фиксиран широколентов интернет обхваща 89,6% от домакинствата в България (95,5% в ЕС). Широколентовият интернет от следващото поколение осигуряващ най-малко 30 Mbps пренос към потребителя е достъпен за 60,7% от домакинствата (53,8% в ЕС).

През януари 2013 г. историческият оператор е имал пазарен дял далеч под средното европейско ниво (23,2% в сравнение с 42,3% в ЕС). FTTH/B (оптика до дома /сградата) е най-разпространената технология, осигуряваща широколентов достъп в България.

Потреблението (абонаменти като процент от населението) на фиксиран широколентов достъп е 19% през януари 2013 г., по-нисък от средния за Европа от 28,8%, но с 3 процентни пункта по-висок, отколкото през 2012 година.

Делът на високоскоростни връзки (най-малко 30 Mbps) е много по-висок от средния (35,1% в сравнение с 14,8% в ЕС), въпреки че ултра-бързите връзки (най-малко 100 Mbps) представляват едва 1,2% от всички абонаменти (3,4% в ЕС).

С трето поколение мобилен широколентов достъп (HSPA) е разполагало 99,4% от населението през 2012 г. (96,3% в ЕС), а четвъртото поколение (LTE) все още не е развито в България. Потреблението (абонаменти като процент от населението) на мобилния широколентов достъп е 39,7% през януари 2013 г. и е под средната стойност 54,5% в ЕС.

*xDSL, Cable, FTTP and WiMax; Source: Point Topic

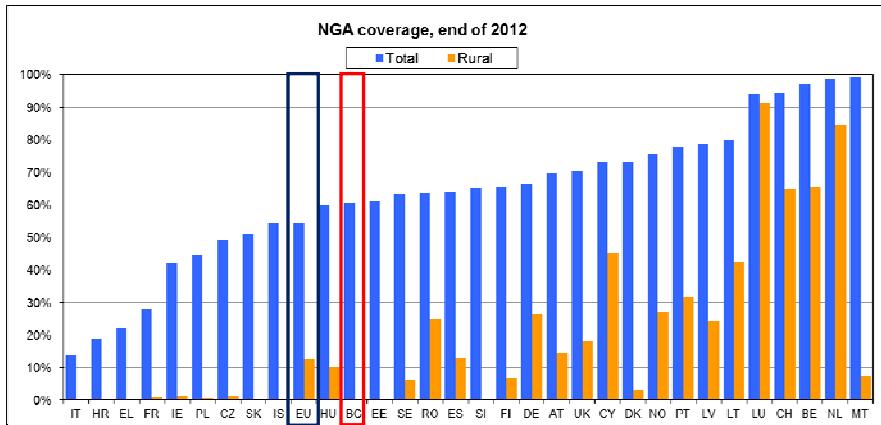
2

At least 30 Mbps for all by 2020

NGA* availability (54% of EU homes)

But only 12% of EU rural areas are covered

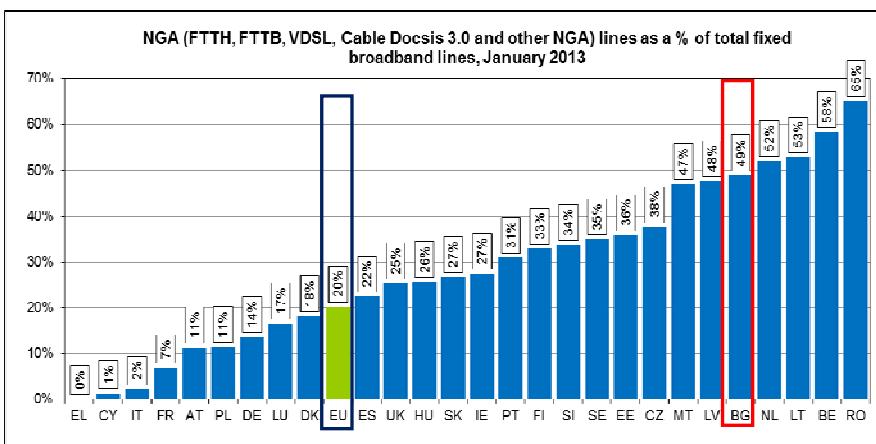
* Next Generation Access (NGA): VDSL, Cable Docsis 3.0 and FTTP; Source: Point Topic

3

Share of High-speed broadband

20% of EU fixed broadband subscriptions are NGA

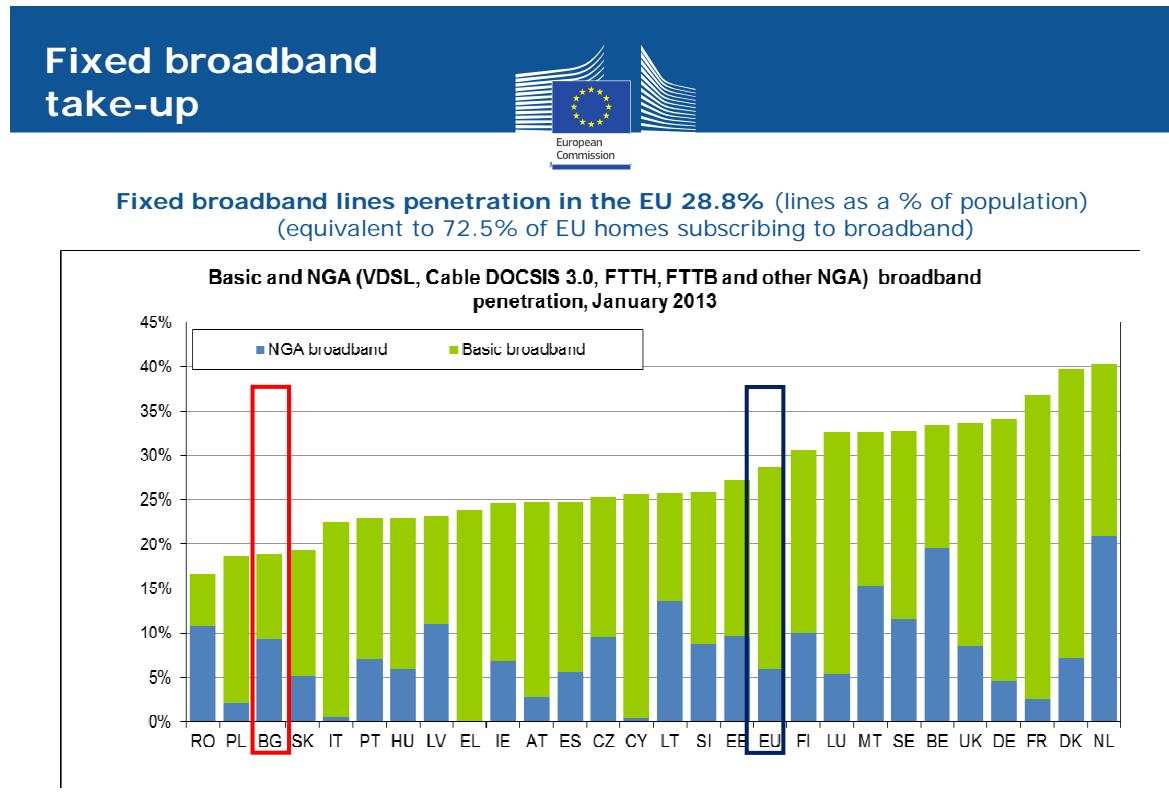
Source: Communications Committee

5

Общият брой на фиксираните широколентови линии надминава 5.5 милиона в Европа, а проникването (брой линии според населението) през януари 2013 г. е 28,8%. 24% от европейските домове не са абонати на интернет². Най-голямо е проникването на

² Според Eurostat 76% от домакинствата с поне един член между 16-74 години в ЕС през 2012 г. са имали достъп до интернет.

фиксиран ШЛД в Холандия, Дания и Франция, а най-малко – в Румъния, Полша, **България** и Словакия. Най-голям ръст на проникването има в Литва, Латвия и **България**.

При сравняване между държавите-членки се откриват много големи различия. Холандия и Дания се съревновават за първата позиция с около 40 линии на 100 души, следвани от Франция, Германия и Великобритания. В долния край на списъка, източноевропейските страни (Румъния, Полша, **България** и Словакия) са с проникване по-малко от 20%.

Само в 3 държави-членки (Естония, Полша и Словения) повече от 10% от линиите са със скорост под 2 Mbps. В **България** и Франция приблизително 90% от линиите са със скорост най-малко 10 Mbps.

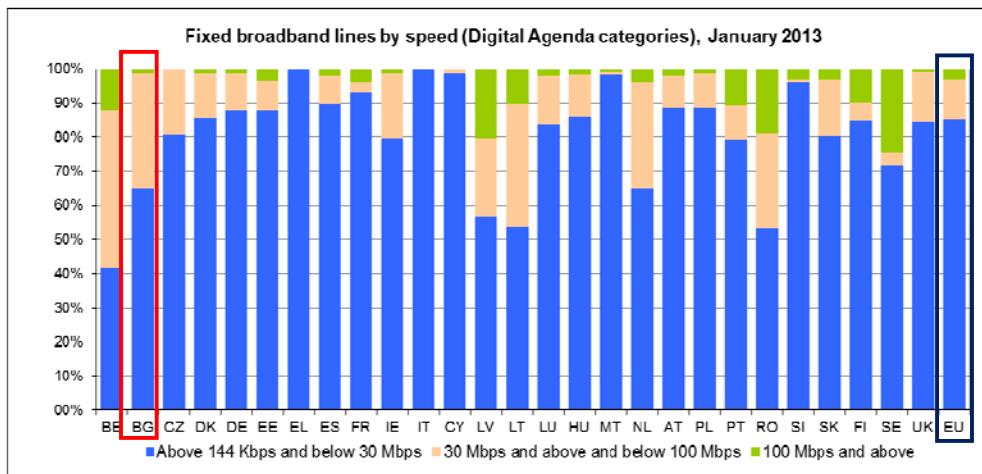
Най-напред в NGA е Белгия, където около 60% от фиксираните широколентови линии са със скорост на пренос към потребителя над 30 Mbps като резултат от жестоката конкуренция на платформи между кабела и VDSL. Следват Румъния, Литва, Латвия, **България** и Холандия със стойности между 35-50%. В същото време под 5% от фиксираните широколентови линии са със скорости над 30 Mbps в Гърция, Италия, Кипър, Малта и Словения.

В 6 държави-членки (**България**, Румъния, Латвия, Малта, Естония и Литва), традиционните оператори контролират почти целия xDSL пазар, но във всички тези страни има силни алтернативни платформи (кабел и/или FTTH/B).

Fixed broadband lines by speed

**14.8% of EU fixed broadband subscriptions
are at least 30 Mbps and 3.4 % at least 100 Mbps**

Source: Communications Committee

6

Използване на интернет и цифрови умения

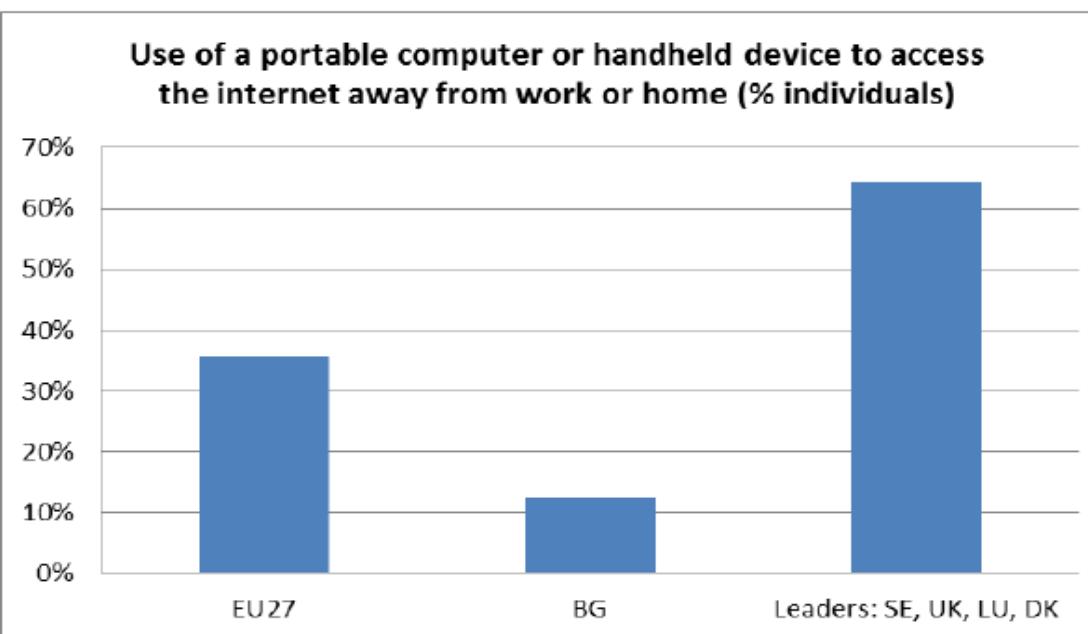
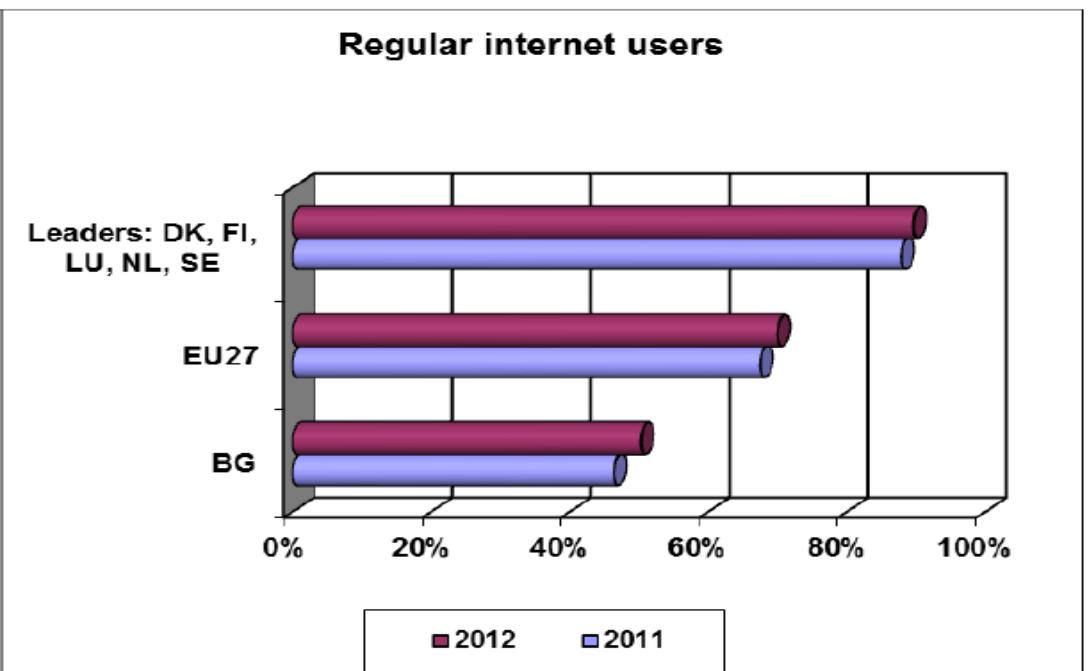
Използване на Интернет

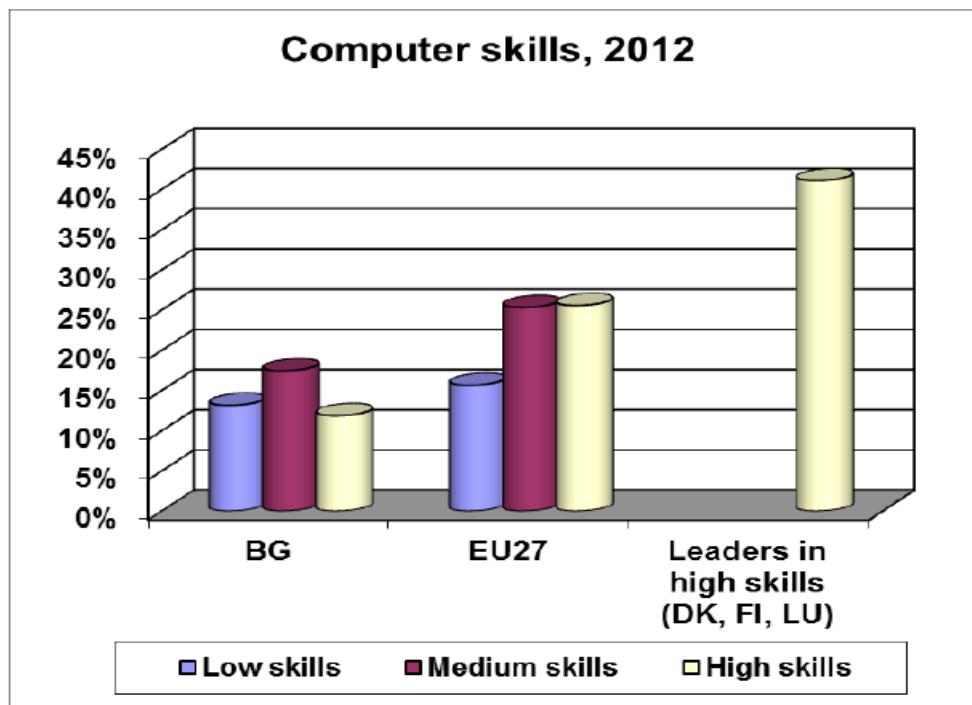
България е в дъното на класацията по отношение на редовни и чести потребители на интернет, заедно с Гърция и Румъния. Само 50% от населението са редовни потребители, т.е. ползват интернет най-малко веднъж седмично, в сравнение с 46% през 2011 г. - доста под средното за ЕС от 70%. Освен това, честите потребители на интернет (всеки ден) са 40% от населението, в сравнение с 37% през 2011 г., но пониско от средното за ЕС от 59%. **Българите**, които никога не са използвали интернет са 42% през 2012 г., което е спад от 46% през 2011 г., но е доста над средното ниво за ЕС от 22%. И накрая, по отношение на хората в неравностойно положение, скоростта на редовно използване на Интернет през 2012 г. е 29%, 25 пункта под средното за ЕС от 54%.

Новите данни за ползване на мобилен интернет показват, че **България** е на дъното, заедно с Румъния. Само 13% от хората в България имат достъп до интернет чрез мобилни устройства през 2012 г., доста под средното ниво за ЕС от 36%.

Освен това, само 31% от предприятията са предоставили на своите служители преносимо устройство за достъп до интернет през 2012 г., доста под средното за ЕС от 48%.

Що се отнася до най-популярните дейности в **България**, между 35% и 40% от хората използват интернет, за да четат онлайн вестници, за да намират информация за стоки и услуги и да провеждат телефонни и видео разговори. От друга страна, около 1 на 10 българи са изтеглили и изпратили официални формуляри по интернет. За разлика от други страни като Белгия, с 4% през 2012 г., интернет банкирането е най-малко популярната дейност в България, поради съображения за сигурност или поради липса на умения.

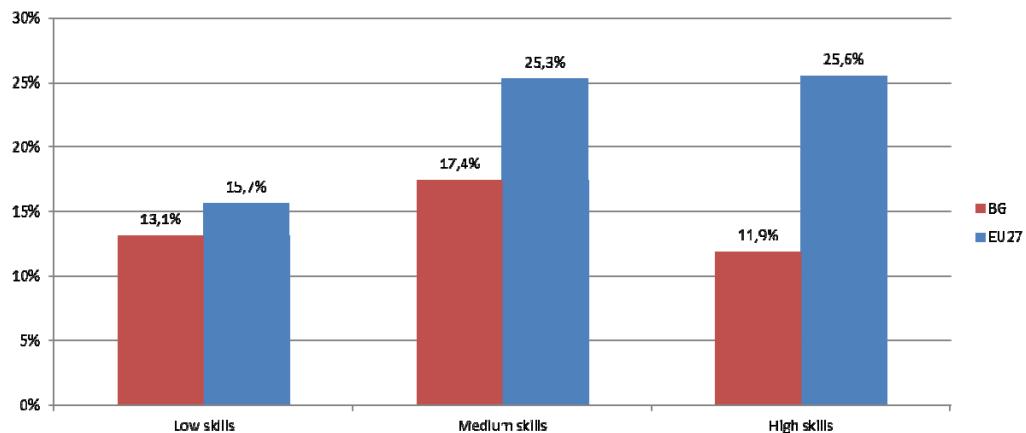
Цифрова компетентност / ИКТ умения

По отношение на оперативните компютърни умения, **България** е изпълнител на ниско ниво в сравнение със средното за ЕС. Само 42% от **българите** имат някакво ниво на компютърни умения. Отново този процент е доста под средното за ЕС от 67%. Нещо повече, в сравнение с водещите страни (Дания, Финландия и Люксембург) **България** е доста под нивото им по отношение на високи цифрови умения. Това не е изненада, имайки предвид, че компютърът и използването на Интернет върви ръка за ръка с нивата на цифровата грамотност в дадена страна. Данните за 2012 г. показват, че 12% от всички хора в **България** имат високи компютърни умения в сравнение с 11% през 2011 г. което е далеч под средното ниво за ЕС от 26%. Като цяло, в **България** повечето компютърни потребители нямат умения или имат ниски, или средни такива, като 13% от тях имат ниски компютърни умения през 2012 година. Средната стойност за ЕС е 16%. В действителност, средно компютърно квалифицираните **българи** представляват 17% от населението, 8 процентни пункта под средното за ЕС.

В **България** 10% от предприятията са наели или са се опитали да наемат специалисти в областта на ИКТ през 2012 г., 2 процентни пункта над средното за ЕС. 34% от тях (3% от фирмите), съобщават за затруднения при наемането на такива служители, което е под средното ниво за ЕС от 40%.

Levels of computer skills (2012)

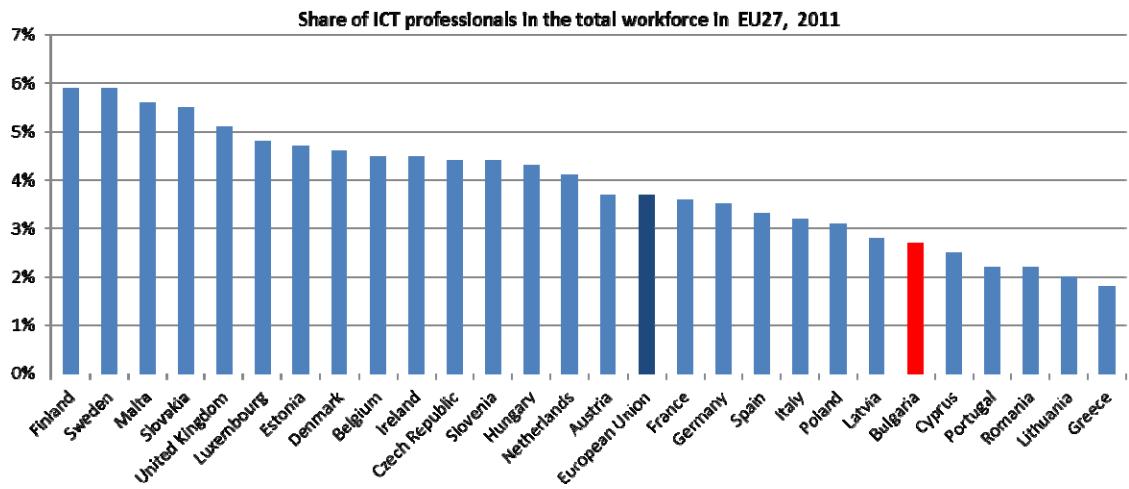
Source: Eurostat

Moreover: in 2011, only 53% of European labour force judged their computer or Internet skills to be sufficient if they were to look for a job or change job within a year (Eurostat).

8

ICT Professionals

Source: Empirica calculations based on Eurostat Labour Force Survey, 2011

Difficulties in recruiting ICT professionals

40% of EU Enterprises that recruited ICT specialists, had difficulties in filling IT vacancies

Enterprises that recruited ICT specialists, with and without difficulties in filling vacancies, 2012 (% of enterprises)

Source: Eurostat

10

В цяла Европа степента на **редовното използване на интернет** е все още твърде различна и класацията на страните с най-високите и най-ниските нива са се променили много малко с течение на времето. Най-високите стойности на редовно използване на интернет се намират в северните страни (Исландия (95%), Норвегия (93%), Швеция (91%), Дания (89%) и Финландия (88%), както и в Холандия (91%) и Люксембург (90%), където показателите са достигнали насищане. На другия край на скалата, страните с най-ниски нива на редовното използване на интернет (Румъния (43%), **България**, Гърция (50%) и Италия (53%) около половината или повече от населението им не използват интернет редовно.

Неизползването на интернет е основен проблем на политиката в Европа; основната мантра на Цифрова програма за Европа е "Всеки европеец цифровизиран". Ето защо за Цифровата Програма за Европа е ключова цел за изпълнение да се намали наполовина броя на не-потребителите от 30% (през 2009 г.) до 15% до 2015 година. Докато процентът на не-потребителите продължи да пада през 2012 г. (с 2 процентни пункта през 2011 г.) като се доближават до тази цел, 22% от населението на ЕС все още никога не е използвало интернет. Освен това, в целия ЕС-27 +, нивата за неупотреба варират значително, от под 5% за най-добре работещите (Исландия, Норвегия и Швеция) до над 40% в **България**, Гърция и Румъния.

Както при използването на Интернет, обаче, добър напредък в намаляването на нивата на неизползване е било направено в рамките на миналата година от страните с най-много непотребители: Португалия (-7 процентни пункта, до 34%), Румъния (-6 процентни пункта, до 48%), Кипър (-5 процентни пункта, до 36%), **България** (-4 процентни пункта, до 42%).

В рамките на ЕС 27 + страни **тряти основни фактора остават липса на интерес, липса на умения и разходите.** Въпреки това, има някои различия в значението на тези три причини. В повечето страни липсата на интерес е важен фактор. Липсата на умения също е много важна в **България**, Кипър, Естония, Гърция, Финландия, Унгария, Малта, Португалия, Словения и Словакия. Разходите са особено важни като причина в Белгия, **България**, Германия, Естония, Франция, Унгария, Португалия, Румъния и Словения.

В рамките на ЕС 27 + страни нивата на умения варират от 35% в Румъния до около 90% в Норвегия и Исландия. Освен това, тъй като степента на умения сред населението се увеличава, разпределението на уменията се измества към по-високи нива. Това може да се види най-ясно, като например за високо квалифицирана страна като Люксембург и сравняване на разпространените умения на по-ниско квалифицирана страна като **България**. Данните за тези две страни показват, че докато двете страни имат сходни нива на нискоквалифицираните лица, Люксембург има около два пъти повече от средно квалифицирани и три пъти повече висококвалифицирани лица от **България**.

Индексът на диверсификация се основава на 12 дейности за които има налични данни за всяка година от 2009 г. насам. Индексът се изчислява за лица, които са използвали интернет през последните 3 месеца, като брой на дейности, реализирани от избрани 12. Списъкът включва: изпращане/ получаване на електронна поща, сърфиране на информация за стоки и услуги, четене онлайн вестници/ новини, търсене на информация за услуги за пътуване /настаняване, пускане на съобщения в социалните медии, взаимодействие с държавни органи, интернет банкиране, телефонни или видео разговори, продажба на стоки или услуги, покупка на съдържание (филми, музика, софтуер), покупка на стоки и услуги.

В страните на ЕС-27 + има малко разлики в развитието на диверсификацията на дейностите във времето. В повечето страни нарастването е с около 1,0 между 2009 и 2012. Изключения са Швеция, Словакия и **България** (1,5), които са се придвижили малко по-бързо и Финландия, Франция, Италия, Люксембург, Естония, Португалия, Испания, Литва, Австрия и Белгия (0,5), които са се придвижили по-бавно. Може да се направи преценка, че докато водещите страни като Дания, Швеция, Норвегия и Исландия са около четири и половина години по-напред от средното за ЕС, потребителите на интернет в страни като Румъния, **България**, Италия, Гърция и Хърватия са четири и половина или повече години по назад от средното относно диверсификацията на онлайн поведението си.

В ЕС27 + използването на различни дейности в интернет от населението варира значително по страни. Разглеждайки първо най-популярните дейности в цяла Европа, се вижда, че електронната поща се използва от над 80% от населението в Исландия, Холандия, Норвегия, Люксембург, Швеция, Дания и Финландия и се използва от по-малко от половината от населението в Румъния, Гърция, **България**, Кипър, Италия и Хърватия. Намиране на информация за стоки и услуги също е над 80% в Исландия, Норвегия, Люксембург, Швеция, Холандия, Дания и Финландия, докато тя е под 50% в Румъния, **България**, Италия, Гърция и Полша.

Сред други сравнително популярни дейности, интернет банкиране се извършва от около 80% от населението или повече в Норвегия, Исландия, Финландия, Холандия, Дания и Швеция, под 10% е в Румъния, **България** и Гърция; в Италия, Хърватия и Кипър нивата са малко над 20%. 80% от населението или повече в Исландия, Норвегия, Швеция и Финландия четат онлайн новини и само около една трета от населението в шест страни (Полша, Италия, Франция, Ирландия, Румъния и **България**). Използването на социални медии и/или мигновени съобщения е най-популярно в Исландия, Холандия, Норвегия, Обединеното кралство и Швеция, където то е над 50%, докато е под 30% в Румъния, Чехия, Италия и **България**. Използване на пътни и квартирни услуги е над 50% във Финландия,

Люксембург, Норвегия, Дания, Швеция, Исландия, Германия и Холандия, като това е около 10% в **България**, Румъния, Латвия и Полша.

От по-малко популярните дейности, качване (пренос към мрежата) на собствено създадено съдържание е най-популярно в Исландия, Холандия и Дания (над 40%) същото е на или под 20% в редица страни (Белгия, Италия, Гърция, **България**, Полша, Румъния и Малта).

Използването на интернет за телефонни и видео разговори е популярно в редица държави (Исландия, Литва, Словакия, Естония, Латвия, Дания, България и Чешката Република), където 40% или повече лица участват в тези дейности.

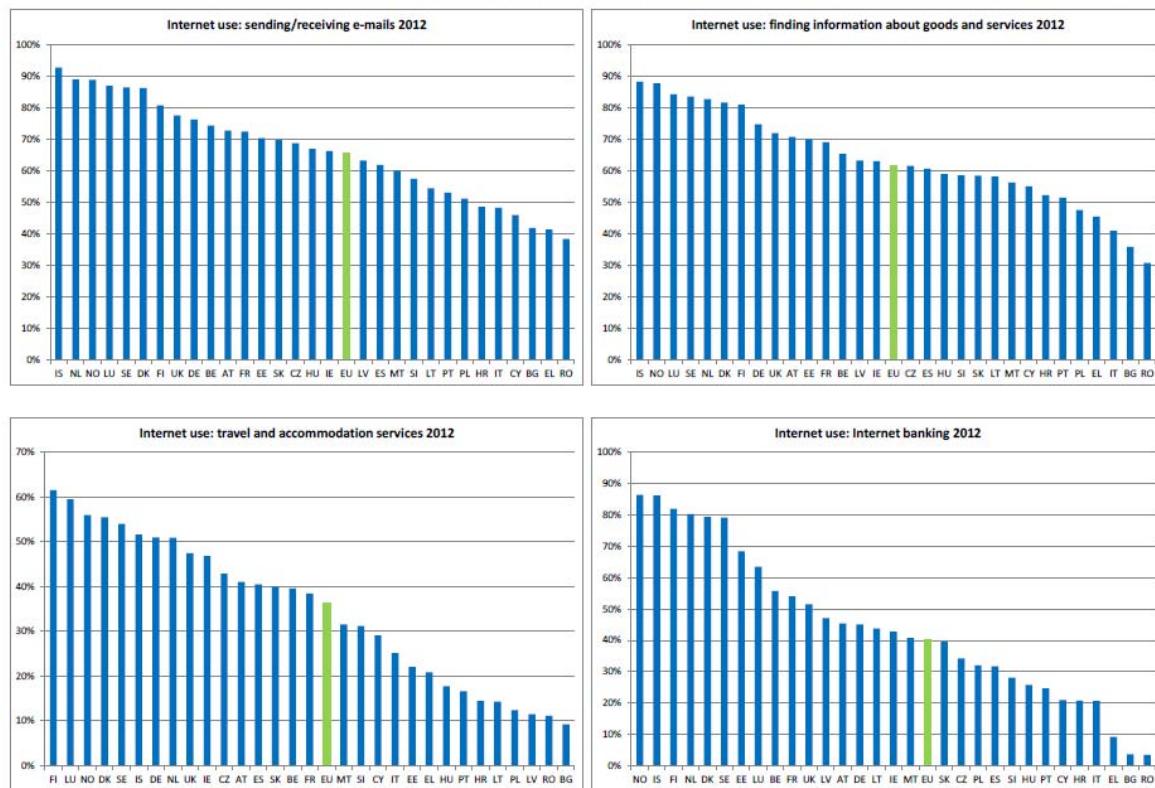
На последно място, създаване на уеб сайтове или блогове е най-популярно в Холандия, Исландия, Унгария, Дания, Норвегия, Люксембург и Швеция (10-15%), но най-ниските нива, само около 2-4% са в Кипър, Италия, Полша, **България**, Литва, Румъния и Ирландия.

Table 4: Time matrix for the average of the diversification index – evolution 2009-2012

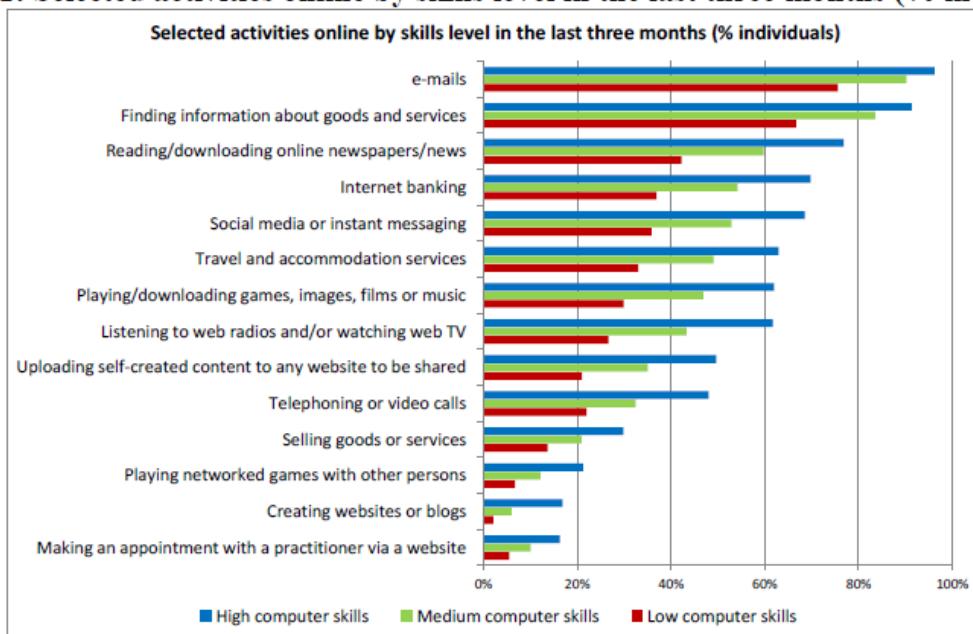
	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0	7,5	
DK									...		2010-12
SE							2009	2010	2011	2012	
NO								2009	2010-11	2012	
IS								2009-10	2011	2012	
FI								2009	2010-12		
NL							2009	2010-11	2012		
LU							2009-10	2011-12			
UK				...		2011					2012
DE								...	2011-12		
EE							2010	2012			
SK			2009				2010-11	2012			
EU27					2009-10		2011	2012			
IE					2009-10		2011	2012			
FR							2009	2010-12			
MT					2009-10			2011-12			
SI					2009-10		2011	2012			
BE			2011		2009-10		2012				
AT						2009-10	2011-12				
LT						2009-10	2011-12				
ES							2009-11	2012			
LV								2010	2012		
HU					2009		2010-11	2012			
CZ						2009-10	2012		2011		
PT						2009-11	2012				
CY					2009		2010	2011-12			
PL						2009	2010-11	2012			
HR							2011-12				
EL			2009		2010	2011-12					
IT							2009-10	2011-12			
BG	2009				2010-11		2012				
RO	2009	2010	2011-12								

Source: EC services based on Eurostat data

Figure 90: selected activities online in the last three months across EU27+ countries (% individuals)

Figure 91: Selected activities online by skills level in the last three months (% individuals)

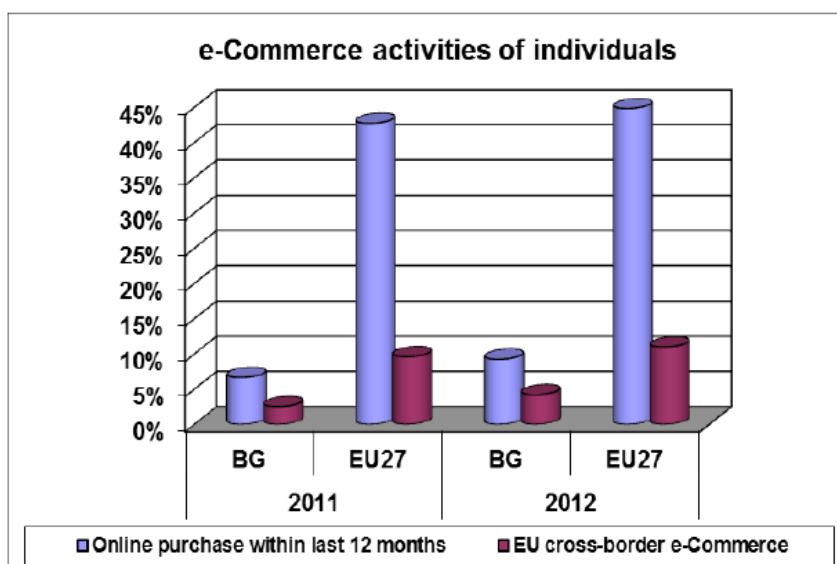
Source: Eurostat

Е-търговия

9% от българите са закупили стоки или услуги онлайн в рамките на последните 12 месеца през 2012 г., което означава, че потреблението на електронната търговия е

под средното ниво за ЕС от 45% и се е увеличило бавно (2 процентни пункта от 2011 г. насам). България проявява още по-ниски нива на трансграничната електронна търговия, като 4% от населението са купували онлайн от други страни от ЕС и 7% са закупили онлайн от национални търговци. Тези стойности са много по-ниски от наблюдаваните средно в Европа, т.е. 11% и 41% съответно. Липса на доверие, инфраструктура и култура за електронна търговия са само някои от причините, поради които граждани в **България** не се занимават толкова много с онлайн пазаруването.

През 2012 г. в България има най-нисък процент на предприятията, ангажирани в електронната търговия (4%), спрямо средното за ЕС от 14%. Същото важи и за малките и средни предприятия: само 4% са ангажирани в електронната търговия през 2012 г., докато средната стойност за ЕС е 13%. 4% от българските компании са купували онлайн през 2012 г. (спад 2 пункта през 2011 г.), докато средното за ЕС е 16%. Данните за оборота на предприятията постигнат чрез електронна търговия през 2012 г. е 3%, доста под средното за ЕС (15% през 2012 г.).

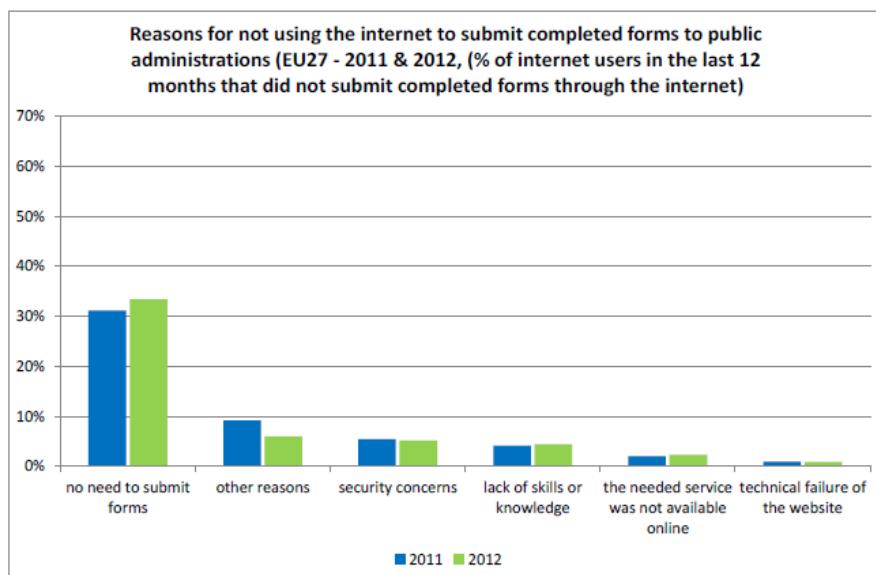
По отношение на **електронната търговия от предприятията**, електронната търговия от страна на МСП се развива бавно и достига 15% през 2011 г. (по последни данни). Повечето се извършва от уеб-продажби (12%), а 6% се извършва с EDI (електронен обмен на данни или XML формати); 3% използват и двете. Електронната търговия от страна на големите предприятия е по-развита и EDI (26%) е малко по-разпространено от уеб-продажби (23%). Оборотът на МСП от уеб-продажбите е обикновено по-малко, отколкото от продажби извън мрежата. Само за 1,5% от малките и средни предприятия е доминираща част. За всички страни, електронната търговия от страна на МСП е над 20% в шепа страни (Норвегия, Исландия, Хърватска, Дания, Швеция, Германия и Ирландия) и около 6% или по-малко в четири държави - **България**, Македония, Италия и Румъния. Оборотът от електронната търговия варира. Анализът показва, че средно най-голямата част от уеб-продажбите идват от B2C (Business to Customer) и B2G (Business to Government) каналите. Все пак, това зависи от страната и сектора и е обратното за търговията на дребно, телекомуникации и туристически услуги.

В ЕС27 + страните, най-изявените в онлайн покупки през последните 12 месеца, са гражданите на скандинавските страни (Норвегия, Швеция Дания и Финландия), Обединеното кралство (73%, +2 процентни пункта през 2011 г.), Холандия (70 %, +1 п.п.), Люксембург (68%, +3 процентни пункта) и Германия (65%, +1 п.п.). В тези страни около две трети или повече от гражданите правят покупки онлайн. Страните с особено ниски нива на ползване на електронната търговия в последните 12 месеца са Румъния (5%), **България** (9%), Италия (17%), Литва (20%), Гърция (20%), Кипър (21%), Португалия (22%), Хърватия и Естония (2%) с по-малко от една трета от населението си ангажирано в електронната търговия.

Процентът на продажби онлайн на малките и средни предприятия (МСП) напредва бавно, набира около един процентен пункт на всеки две години. През 2011 г. 15% от МСП в ЕС-27 са получавали поръчки чрез компютърните мрежи. Зад последното понятие има две различни технологии: уеб-продажби и EDI (електронен обмен на данни или XML формати). Уеб-продажбите са основният канал, използван от 12% от малките и средните предприятия, и по-голямата част (9% от МСП в ЕС) използват само този канал. 3% използват и двата вида уеб-продажби и 3% използват само EDI.

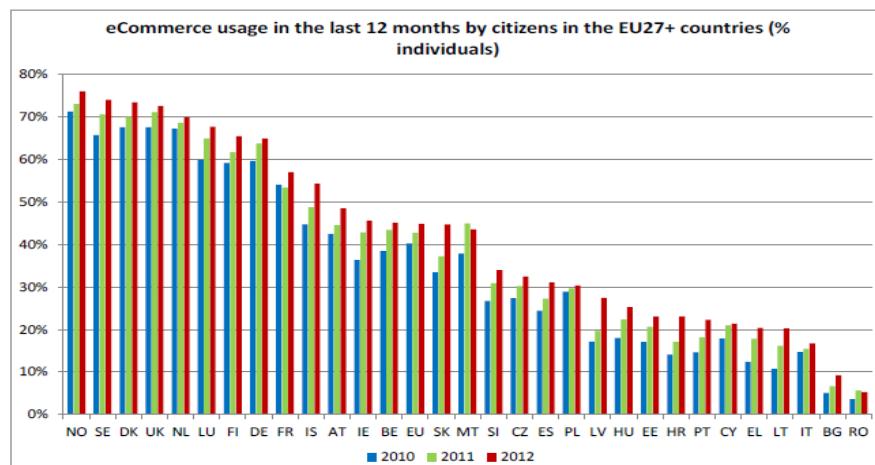
При разпределението на уеб-продажбите между отделните страни може да се види, че докато средно за ЕС около 12% от МСП имат уеб-продажби, 20% и повече са в Норвегия, Исландия, Хърватия Дания, Швеция, Германия и Ирландия, докато това е 6% или по-малко в **България**, Македония, Италия и Румъния.

Figure 93: Reasons for not using the internet to submit completed forms to public administrations, EU27 - 2011 & 2012, (% of internet users in the last 12 months that did not submit completed forms through the internet)

Source: Eurostat

Figure 96: eCommerce usage in the last 12 months by citizens in the EU27+ countries (% individuals)

Source: Eurostat

Relevance of selling via the web for SMEs (2011) – proportion of turnover from web sales (% SMEs)

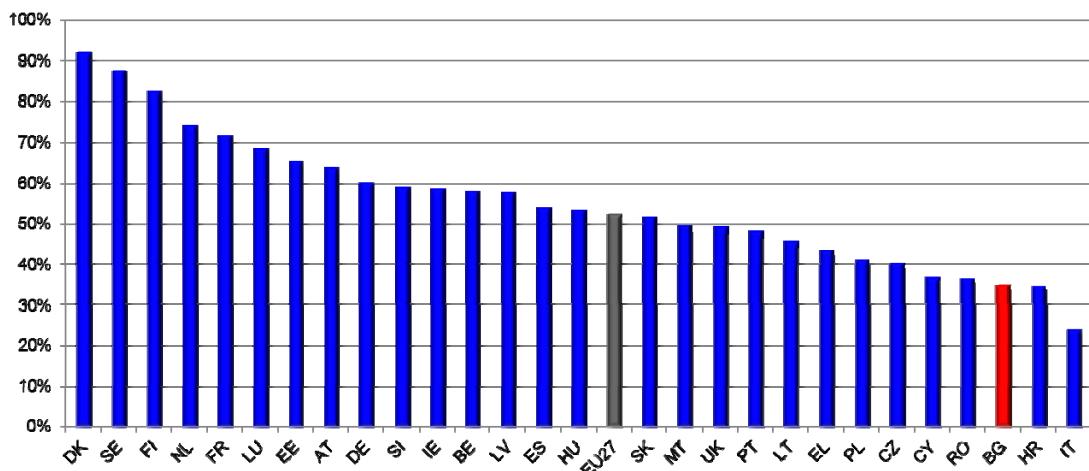
anecdotal = less than	2,2%
1% of their turnover	
low = 1% or more but	4,8%
less than 10%	
consistent = 10% or	3,8%
more but less than 50%	
dominant = 50% or	1,5%
more of their turnover	
Total	12,3%

е-Правителство

През 2012 г. 27% от гражданите в **България** са използвали интернет за услугите на електронното управление, умерено увеличение спрямо предходната година. 11% са изпратили попълнени формуляри. Тези проценти са все още доста далеч под средните за ЕС 44% и 22%, съответно

Забележителен е също фактът, че 83% от **българските предприятия** са използвали Интернет за взаимодействие с държавните органи, в близост до средния за ЕС27 - 87%.

Electronic interaction by citizens* with public authorities (2012)

Source: Eurostat

*Citizens aged between 25 and 54

Source: Eurostat 13

Страните Белгия, Германия и Люксембург вървят надолу докато Румъния, България и Гърция растат значително.

BULGARIA EGOVERNMENT

STATE OF PLAY

POPULATION
7,327,224

GDP per capita
46
(EU = 100)

Broadband connection
51%
Households
76%
Enterprises

Unemployment rate
12,3%

Companies
312
(In 000's)

Start-ups
17,62%
(Birth rate)

Students
287,1
(In 000's)

E-GOVERNMENT MATURITY PER LIFE EVENT

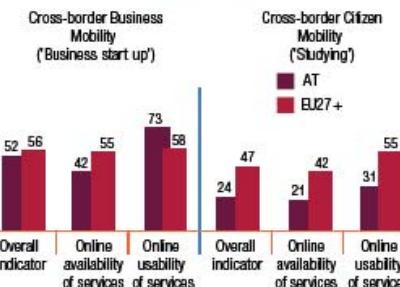
BG vs EU27+; average of top level benchmarks

■ 2012 Measurement ■ 2013 Measurement □ BG □ EU27+

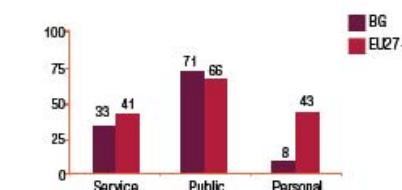
CROSS-BORDER MOBILITY

The extent to which services are online available for foreign EU citizens

TRANSPARENT GOVERNMENT

The levels of transparency of public organisations, personal data and service delivery

USER CENTRIC GOVERNMENT

How mature are services ?

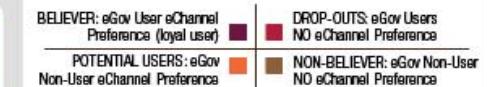
Online Availability

BG EU27+	BG EU27+
66	74
General	Business
AT EU27+	AT EU27+
76	73
Employment	Education

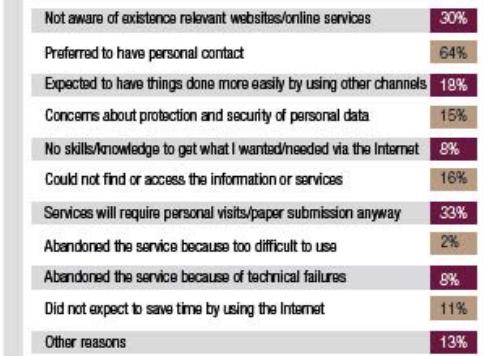
Online Usability

BG EU27+	BG EU27+
50	70
General	Business
AT EU27+	AT EU27+
76	73
Employment	Education

Who is using eGovernment ?

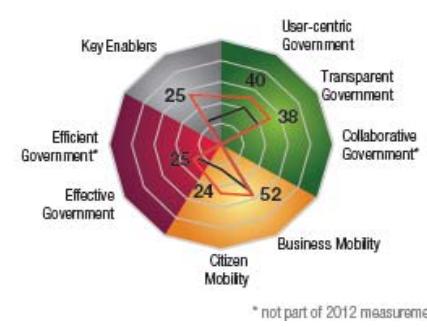
Reasons for not using eGovernment services

E-GOVERNMENT MATURITY PER TOP LEVEL BENCHMARK

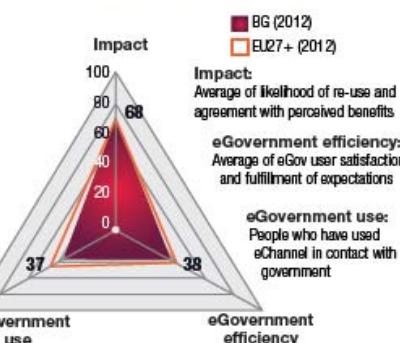
Synthesis of 4 priorities for eGovernment for EU27+

■ User Empowerment ■ Single Market ■ Efficiency & Effectiveness
■ Pre-conditions □ BG □ EU27+

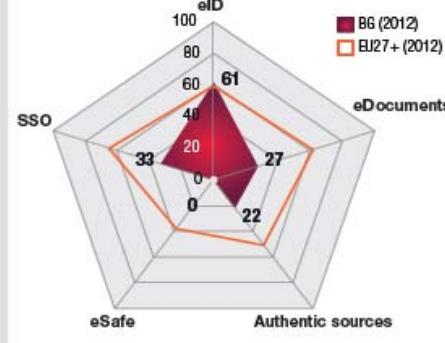
EFFECTIVE GOVERNMENT

The extent to which government succeed in satisfying their online users and achieve re-use and fulfilled expectations

KEY ENABLERS

The extent to which key IT enablers are integrated (available) in the Life Event service models

ИКТ R & D и участие в 7РП

Разходи за развитие на R & D в областта на ИКТ

- През 2011 г. обществената подкрепа за ИКТ НИРД в България е € 5.4M, което представлява 5,5% от общото публично финансиране на R & D, което възлиза на 0,26% от БВП, което е под средното за ЕС (0.6%);
- През 2010 г. разходите за дейността в сектора на ИКТ (ICT BERD*) в България възлизат на € 6.7M, което е спад от € 7M от предходната година. Делът на ИКТ в общия BERD е сравнително нисък, малко над 6,1%, което е под средната стойност за ЕС (19%). Общо BERD е 0,3% от БВП, което е под средното за ЕС (1.2%).

*Government budget appropriations or outlays for research and development – GBAORD;
Business enterprise expenditure on R&D - BERD

Участие в тема ИКТ на 7РП

България участва с 72 проекта (0,4% от общия брой) през периода 2007-2012 г., за общо € 11.1M от ЕО финансиране (0.2% от общата сума за финансиране), липсват проекти, координирани от български организации. Българското участие остава стабилно при 0.2% от FP6 насам.

- За периода 2007 - 2012, 37 организации са участвали в FP-ICT програма. През 2012 г. половината от участниците са нови организации;
- Налице е участието на много силни МСП в 7РП (повече от 4 пъти повече от средното в ЕС по отношение на финансирането). МСП се финансират с 66% и 49% от всички български участия. Участието на изследователски институции, обратно е ниско (43%);
- София е основният и единствен център за Българската изследователска и развойна дейност;
- По отношение на финансирането на стратегическите цели, получаващи най-висок дял са Intelligent Information Management, Networked Media, Language Technologies and ICT for inclusion. Стратегически цели със слабо участие включват някои от главните базови технологии. FET(Future& Emerging Technologies), Micro/nanosystems, Photonics, Organic and large area electronics са сред ключовите области, в които няма представена българска организация.

ИКТ в образованието

Учениците в България ползват Интернет с по-висока скорост в сравнение със средното за ЕС, но има повече ученици на един компютър и процентът на “несвързаните” училища е по-висок от средния за ЕС. Въпреки това, честотата на използване на ИКТ оборудване от учителите е близко до това в ЕС, а от учениците като цяло е над тази на другите страни, особено по отношение на използването на техните собствени мобилни телефони за обучение в клас. Нивото на увереност на учителите в ИКТ уменията е около средното за ЕС. Има относително високи нива на професионалното развитие на учителите в областта на ИКТ и на места е на лице педагогическа и техническа подкрепа от ИКТ координаторите в училище. Тази подкрепа без съмнение рефлектира върху високото използване на ИКТ в клас.

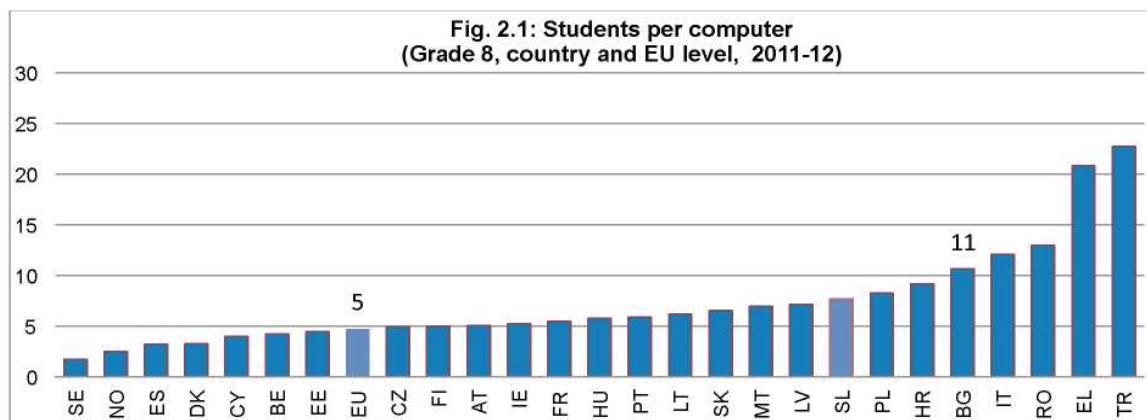
Наличност на компютри за нуждите на образованието.

В България на разположение на учениците от всички степени на образованието са половината от броя на компютрите от средната стойност за ЕС, с изключение на 11

общообразователен клас, където на приблизително 3 пъти повече от средния брой ученици за ЕС се пада един компютър (11 ученика на компютър, при средно за ЕС – 4 ученика на компютър), докато при 11 специализиран (профилиран) клас на средното образование са 6 ученика на компютър, при средно за ЕС 3 ученика на компютър.

В четвърти клас са 15 деца на компютър при средно за ЕС 7 ученика на компютър, което поставя България на 24 място от 28 страни. По този показател Фигура 2.1. показва, че в класацията за осми клас, България се нарежда сред последните пет държави, с 11 ученика на компютър при средно 5 ученика на компютър за ЕС.

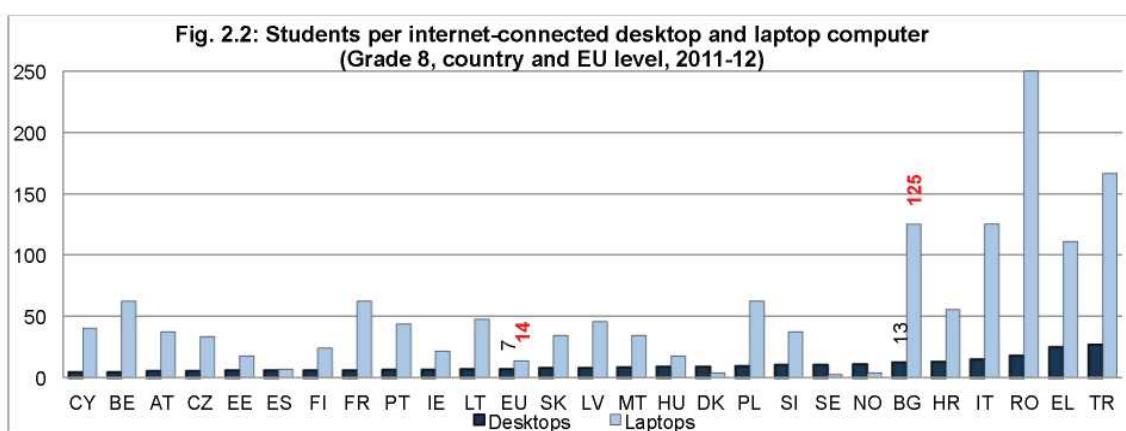
Фигура 2.1 Ученици на един компютър (осми клас, страни-членки и средна стойност за ЕС 2011-2012)

Настолните компютри, свързани с Интернет са два пъти по-малко (13 ученика на компютър) за учениците от осми клас, в сравнение със средната стойност за ЕС (7 ученика на компютър). По този показател страната заема 22 място, от 27 страни.

В страната повечето компютри са настолни и има сравнително малко лаптопи. По отношение на съотношението лаптоп, свързан с Интернет - ученик, се падат 143 ученика в четвърти клас на един лаптоп. В единадесети клас представянето на България е близко до средната група страни, въпреки че е далеч от средното ниво за ЕС (56 ученика на лаптоп, при средно за ЕС 14). Това може да се обясни с високия процент на учениците, които носят свой собствен лаптоп в училище, като например в осми клас и останалите класове.

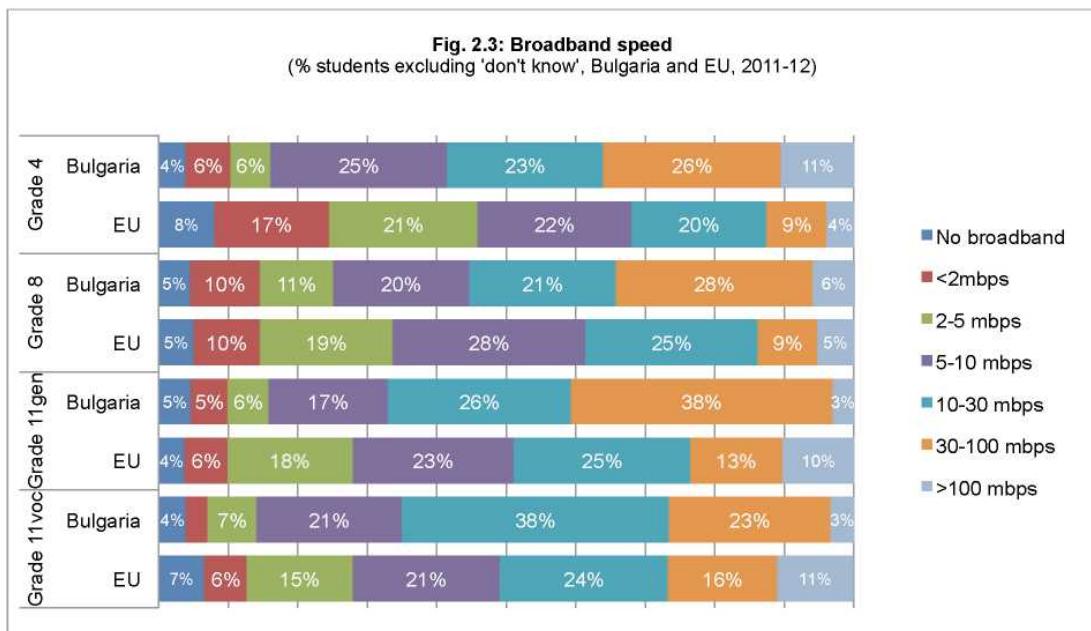
Фиг. 2 Ученици на компютър и лаптоп, свързани към Интернет (осми клас, страни-членки и средна стойност за ЕС 2011-2012)

Широколентов Интернет достъп

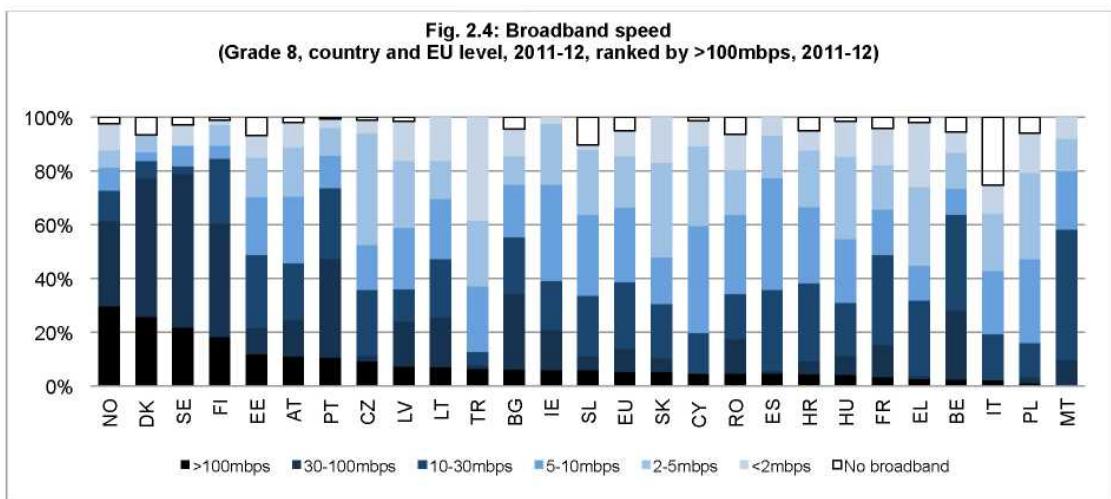
Скоростите на широколентовата Интернет връзка във всички степени на образоването са по-високи от повечето страни и само 4-5 % от учениците, (в зависимост от класа) са в училища без широколентова Интернет връзка.

Фиг. 2.3 Широколентова скорост

Фигура 2.4 сравнява България с останалите страни: при 8 клас, тя се намира в средната група страни, с процент на учениците в училища с по-висока от 100 Mbps. При четвърти клас България се нарежда на 5 място по този показател (фиг. 1.8. от основния Доклад), а при 11 общеобразователен клас на 19 място.

Фиг. 2.4 Широколентова скорост (осми клас, страни-членки и средна стойност за ЕС 2011-2012, подредени по >100 Mbps, 2011-2012)

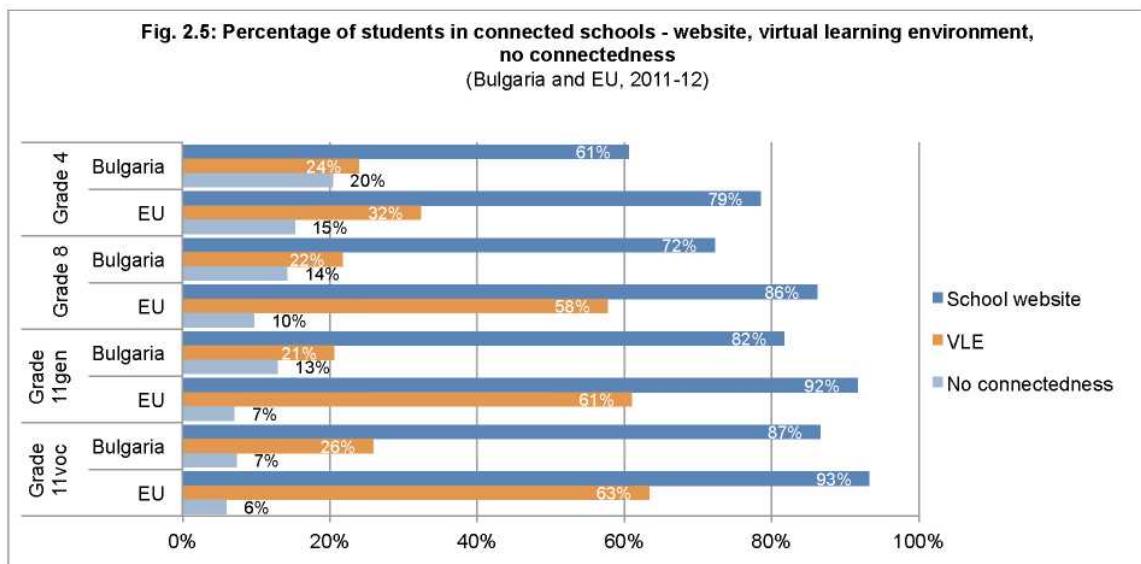
Съществува връзка между броят на жителите в съответното населено място на училището и скоростта на широколентовата връзка, при по-гъсто населените райони скоростта е по-висока, отколкото в селските и слабо населени райони, което за България е ясно видно при четвърти клас.

Свързаност

Процентът на ученици в училища, които отговарят на характеристиките за свързаност, в това число имат уебсайт или виртуална обучителна среда са показани по-долу, също както и тези, в които не е на лице нито една от тези характеристики. Във

всички класове в България, процентът на учениците от училища, които нямат уебсайт е под средното европейско ниво. Процентът на ученици от училища без виртуална обучителна среда в четвърти клас е под средното за ЕС и значително под него за осми и единадесети клас. “Несвързаните училища” са под средното ниво за ЕС при всички класове.

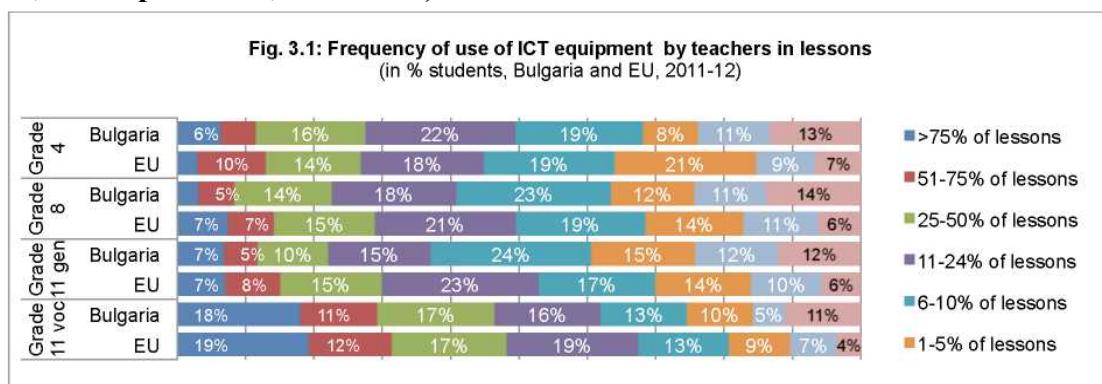
Фиг. 2.5 Процент на учениците в свързаните училища – уеб сайтове, виртуална обучителна среда, няма свързаност – (България и ЕС, 2011-2012)

Честота на употребата на ИКТ от учителите в клас

Малко повече учители в четвърти и единадесети профилиран клас, използват ИКТ в повече от 25% от уроците си, което е над средното европейско ниво, но при останалите класове е по-ниско. Най-интензивното използване е в 11 профилиран клас, където около един от пет учители използват ИКТ при работата с учениците в повече от 75% от уроците, което е близко до европейското ниво.

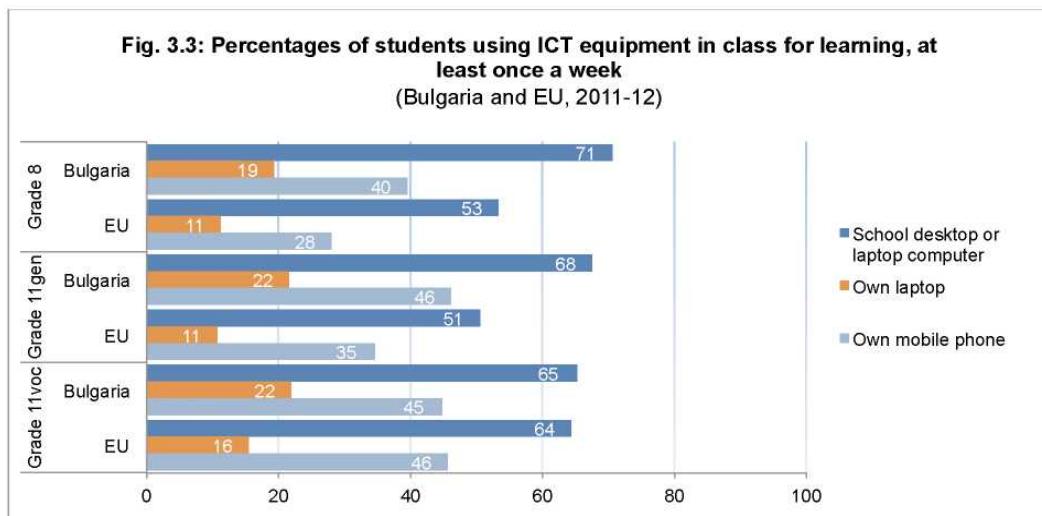
Фиг. 3.1 Честота на употребата на ИКТ оборудване от учителите в уроците (в % ученици, България и ЕС, 2011-2012)

Използване на ИКТ от учениците

В България употребата на компютри от учениците в клас е под средното ниво за ЕС във всички класове, както и използването на техни собствени лаптопи. Използването на мобилни телефони е над средното ниво за Европа, с изключение на 11 профилиран клас, където нивото е близко до европейското.

Фиг. 3.3 Процент на учениците, които използват ИКТ оборудване в образователния процес, поне веднъж седмично

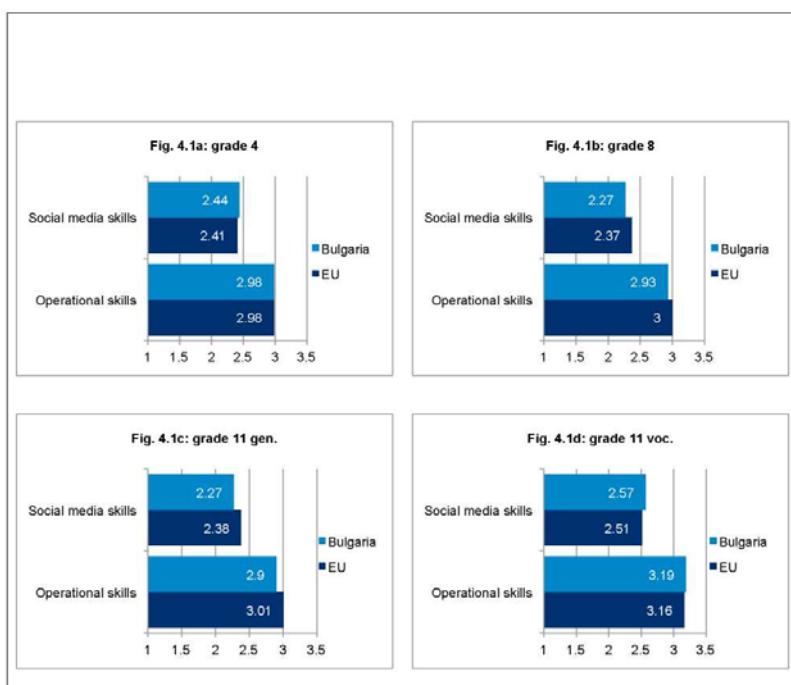

Цифрова увереност

Учители

Увереността на учителите от всички степени в техните работни ИКТ умения е близка до тази на средното европейско ниво, същото важи и за техните умения във виртуалното общуване, размяна на информация и идеи и др..

Фиг. 4.1: Самоувереност на учителите в техните оперативни и виртуални социални умения (по класове, среден резултат от учениците – като “1” е “никакви” и “4” “много добри”, България и ЕС, 2011-2012)

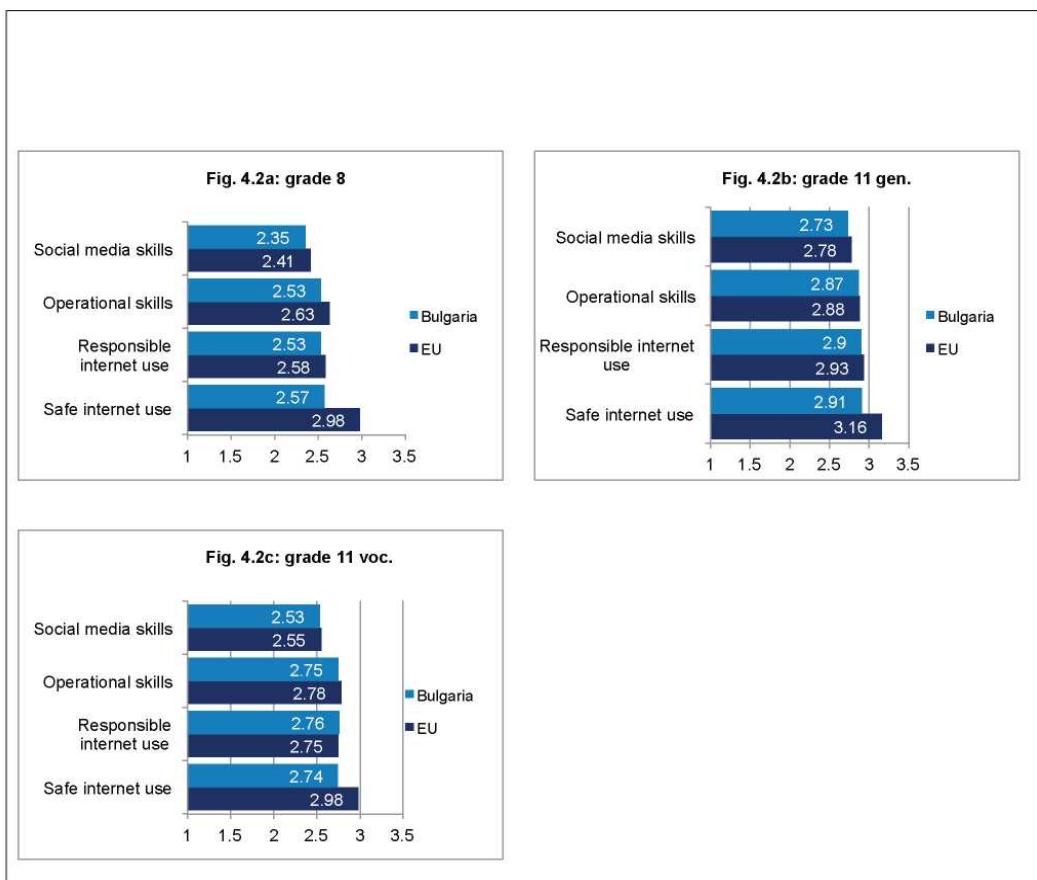

Дannите за увереността на учителите в осми клас в техните работни ИКТ умения поставя България в средната група страни, точно под средното европейско ниво (фиг. 4.1e). В останалите степени, България се класира: в първите десет страни при 11 профилиран клас, в средната група страни при четвърти клас (над средното европейско ниво) и последните шест страни при 11 общеобразователен клас (фиг. 4.13 от основния Доклад).

Ученици

В България увереността на учениците от всички степени в техните виртуални социални и работните им ИКТ умения е под средното ниво за ЕС.

Фиг. 4.2: Самоувереност на учениците в ИКТ уменията им (по класове, среден резултат от учениците – като “1” е “никакви” и “4” “много добри”, България и ЕС, 2011-2012)

Мерки за подкрепа на училищата

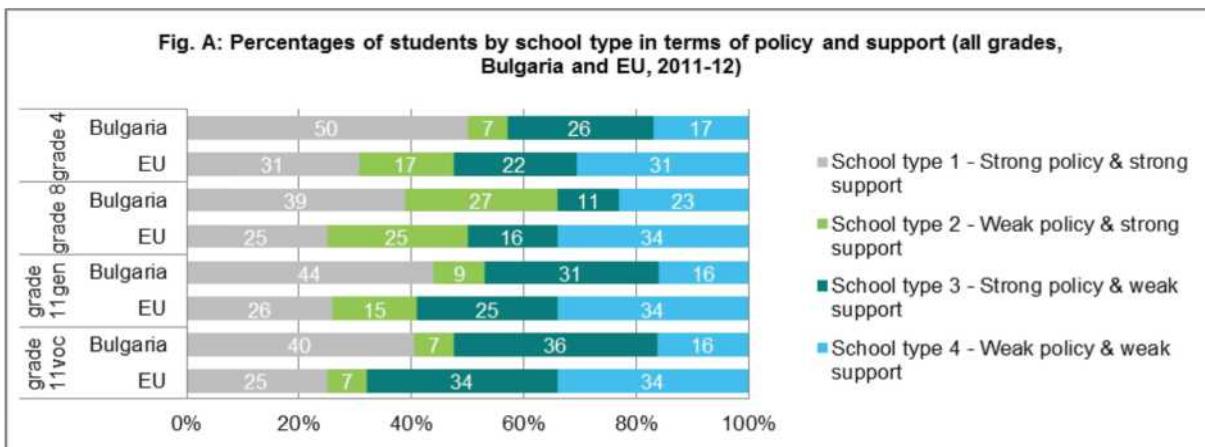
Като цяло учениците в България са в училища, в които са реализирани стратегии в сферата на ИКТ над средното европейското ниво (фиг. 5.3 от основния Доклад), което извежда страната на едно от водещите места по този индикатор. Съществуват стратегии за подкрепа на сътрудничеството между учителите (фиг. 5.7 от основния Доклад). България е във водещата група на страните що се отнася до стратегии за образованието, свързани с отговорно използване на Интернет и социалните мрежи (фиг. 5.10 от основния Доклад), при единадесети общеобразователен клас страната заема трето място.

Принципно има ниско средно европейското ниво при процента на учениците, обучаващи се в училища с програми за управление на промяната във всички класове (фиг. 5.14 от основния Доклад), България се намира сред последните страни в тази класация и в средната група страни при четвърти клас.

Училища, подкрепящи използването на ИКТ

Анализ на събранныте данни в проучването за училищата: ИКТ и образованието предполагат че „училище, подкрепящо използването на ИКТ“ развива силни конкретни подкрепящи мерки за това учителите да използват ИКТ в преподаването и обучението (ИКТ координатор, обучение на учителите и др.), съвместно със силни политики (документ за въвеждане на ИКТ в преподаването и обучението и/или в учебния предмет и др.). В България има високи нива на учениците в „училища, подкрепящо използването на ИКТ“ във всички класове, особено в 4-ти клас. Относително ниските проценти на

учениците в училища със слаба политика и слаба подкрепа и ниски нива на слаба политика и силна подкрепа във всички класове (с изключение на 8-ми клас) навеждат на извода, че проблемът е свързан повече с нивото на ресурсите, а не толкова с политиките.

Училища, оборудвани с ИКТ

„Училище, оборудвано с ИКТ“ е добре оборудвано училище, което има бърз широколентов Интернет (над 10Mbps) и е „свързано“ (т.е. има поне едно от: сайт, електронни пощи за учителите и учениците, локална мрежа, виртуална среда за обучение). Анализът на данните показват 3 типа/групи на училища по тези мерки:

- Тип 1: Високо цифрово оборудвани училища, характеризиращи се с относително високо ниво на оборудване, бърз широколентов Интернет и относително висока свързаност;
- Тип 2: Частично цифрово оборудвани училища, с по-ниско от Тип 1 ниво на оборудване, слаб (по-малко от 10Mbps) или липсващ широколентов Интернет и малка свързаност;
- Тип 3: Както тип 2, но няма свързаност.

В България, само в 11-ти професионален клас процентите на учениците от училища Тип 1 са над средните за ЕС.

